

**VALSTS MEŽA
DIENESTA
2008.GADA
PUBLISKAIS
PĀRSKATS**

GADSKĀRTA 2009

Valsts meža dienests

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	4
2.	DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI.....	7
2.1.	2008.GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU.....	7
2.2.	BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS	8
2.2.1.	MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS UN IZMANTOŠANAS UZRAUDZĪBA	8
2.2.2.	MEŽA VESELĪBAS STĀVOKĻA UZRAUDZĪBA.....	17
2.2.3.	DABAS AIZSARDZĪBA	20
2.2.4.	MEŽA UGUNSAZSARDZĪBA	22
2.2.5.	MEŽA APSAIMNIEKOŠANU REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU PĀRKĀPUMI.....	22
2.2.6.	MEDĪBU NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANA UN MEDĪBU RESURSU STĀVOKĻA KONTROLE.....	25
2.2.7.	ZINĀTNISKĀS IZPĒTES MEŽU APSAIMNIEKOŠANA.....	28
2.2.8.	ATBALSTS (KONSULTĀCIJAS UN PAKALPOJUMI) MEŽA ĪPAŠNIEKIEM.....	30
2.3.	MEŽA VALSTS REĢISTRA INFORMĀCIJAS SISTĒMA	31
2.4.	KVALITĀTES VADĪBA UN IEKŠĒJĀ KONTROLE.....	31
3.	BUDŽETA INFORMĀCIJA.....	32
4.	PERSONĀLS	35
5.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	38
6.	PLĀNI 2009. GADAM	39
6.1.	2009.GADA PRIORITĀTES UN PLĀNI.....	39
6.2.	STARPTAUTISKIE PROJEKTI UN EIROPAS SAVIENĪBAS ATBALSTS	41
PIELIKUMS		
MEŽA RESURSU RAKSTUROJUMS		42

Ir pagājis viens gads. 2008.gads iesākās stabili - bez pārmaiņām. Pamatā tika pabeigta iepriekšējos gados uzsāktā dienesta strukturālā reforma. Atskatoties uz pagājušo gadu, ir tapis **Valsts meža dienesta 2008.gada publiskais pārskats**, kas šogad tiek apvienots ar ikgadējo informatīvo izdevumu **Gadskārta**, tajā skaitļu un faktu valodā ir atspoguļots Valsts meža dienesta darbs 2008.gadā.

Izvērtējot apkopoto informāciju, nevar nepieminēt faktu, ka, pirmo reizi Valsts meža dienesta pastāvēšanas vēsturē, ir izveidojusies situācija, kad pēc kopplatības atjaunots tiek vairāk nekā nocirsts kailcirtēs. Nenoliedzami, ka daudzu gadu neatlaidīgais darbs ar meža īpašniekiem, veidojot izpratni, par to, ka no meža ir ne tikai jāņem, bet arī jāliek atpakaļ, ir attaisnojies.

Valsts meža dienests ir kļuvis pieejamāks meža īpašniekiem. Sevi ir attaisnojušas 2008.gadā katrā virsmežniecībā izveidotās atsevišķas mežniecības, kas darbojas kā *vienas pieturas aģentūras* un apkalpo meža īpašniekus, kuru īpašumi atrodas attiecīgās virsmežniecības teritorijā un Klientu apkalpošanas daļa Centrālajā administrācijā.

2008.gada nogalē valsts ekonomiskās situācijas ievērojama pasliktināšanās jūtami skar arī Valsts meža dienestu un tā darbību. Gads noslēdzās ar dramatisku finanšu līdzekļu samazinājumu un nākamais gads uzsākās ar vēl lielāku cilvēku resursu un finanšu līdzekļu samazinājumu. Ir iestājies skarbs izdzīvošanas laiks un ir jāpieliek lielas pūles, lai varētu samērot vajadzības un iespējas.

Publiskajā pārskatā ir sadaļa, kurā atrodami skaitļi, kas parāda, kāda ir situācija ar meža resursiem. Vienkopus ir informācija par to, kas Latvijā gada laikā ir izdarīts meža atjaunošanā, meža ieaudzēšanā, meža kopšanā, kāda ir situācija ar plānotajiem un faktiski izcirstajiem koksnes apjomiem, kāds ir meža veselības stāvoklis un kā veicas ar vispārējās dabas aizsardzības prasību ievērošanu mežos un ko parāda meža monitoringa rezultāti, tāpat ir atrodama informācija par meža ugunsapsardzību un medību resursiem.

Jānis Kinna

Valsts meža dienesta ģenerāldirektors

1. PAMATINFORMĀCIJA

Valsts meža dienests (turpmāk tekstā - Dienests) ir zemkopības ministra padotībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas atbild par meža politikas realizāciju visā Latvijas teritorijā, uzrauga normatīvo aktu ievērošanu, realizē atbalsta programmas ilgtspējīgas mežsaimniecības nodrošināšanai.

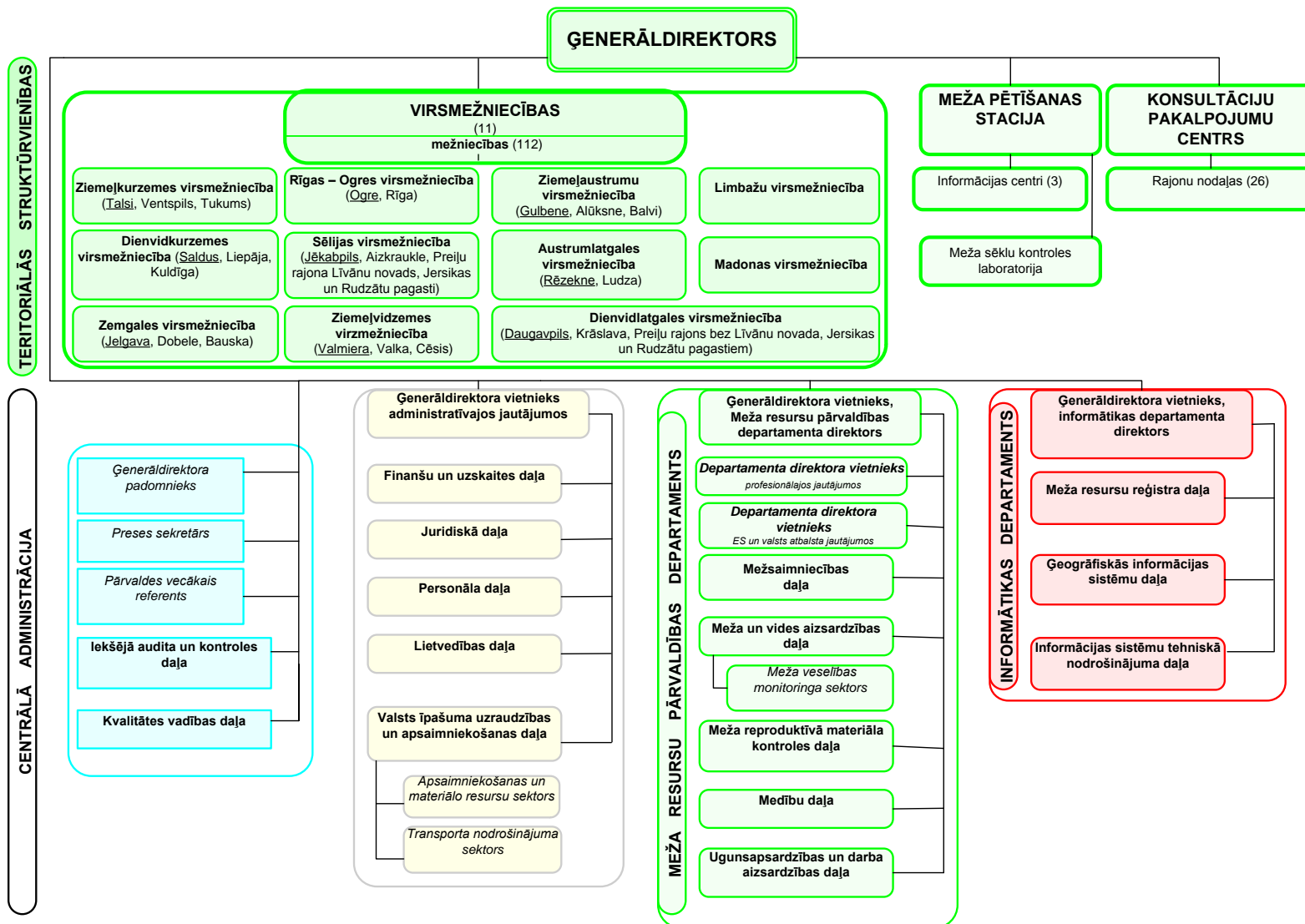
Dienesta galvenās funkcijas:

- ✓ uzraudzīt meža apsaimniekošanu, izmantošanu un medības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu;
- ✓ pārtraukt un novērst meža apsaimniekošanu un izmantošanu reglamentējošo normatīvo aktu pārkāpumus;
- ✓ nodrošināt uguns apsardzību, atklājot, ierobežojot un likvidējot meža ugunsgrēkus visos mežos;
- ✓ piedalīties valsts meža politikas izstrādē un ieviešanā; piedalīties Eiropas Savienības Lauksaimniecības garantiju un virzības fonda lauku attīstības atbalsta pasākumu izstrādē un ieviešanā.

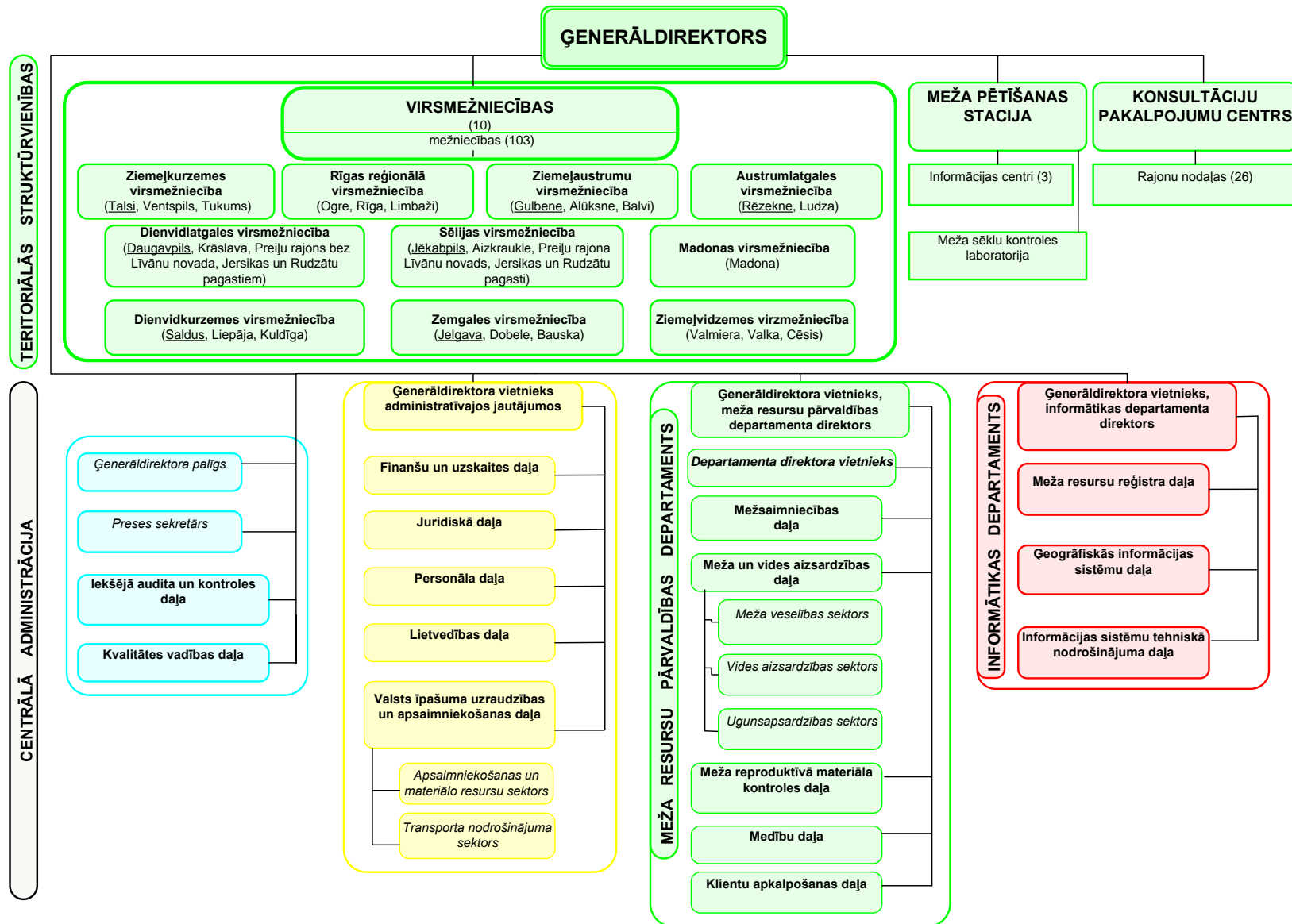
Dienests savas kompetences ietvaros visā Latvijas teritorijā uzrauga to normatīvo aktu ievērošanu, kuri regulē meža apsaimniekošanu un izmantošanu, novērtē normatīvo aktu darbību attiecībā uz meža apsaimniekošanu un izmantošanu, iesniedz priekšlikumus Zemkopības ministrijai normatīvo aktu darbības efektivitātes palielināšanai, piedalās meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu projektu izstrādāšanā, iesniedz normatīvajos aktos noteiktās atļaujas, apliecības, licences, apliecinājumus un citus dokumentus, atestē meža reproduktīvā materiāla ieguves avotus un sertificē meža reproduktīvo materiālu, veic meža monitoringu un meža patoloģiskā stāvokļa uzraudzību, pārbauda meža inventarizācijas datu kvalitāti, kārtro Meža valsts reģistru, eksaminē medniekus un izsniedz mednieka apliecības, veic meža ugunsdrošības uzraudzību, atklājot, ierobežojot un likvidējot meža ugunsgrēkus, iesaistot arī meža īpašniekus (valdītājus) ugunsgrēka vietas uzraudzībā; administrē valsts un starptautiski finansēto atbalsta programmu realizāciju mežsaimniecībā, informē sabiedrību par meža un medību resursu stāvokli un to izmantošanu, pārvalda zinātniskās izpētes mežus ilglaicīgo zinātnisko pētījumu veikšanai mežsaimniecībā; informē, konsultē un apmāca meža īpašniekus par mežsaimniecības jautājumiem un attiecīgo normatīvo aktu prasībām. Dienesta darbinieki rūpējas, lai meža apsaimniekotāji zinātu, izprastu un ievērotu meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo dokumentu prasības un labas mežsaimniecības principus.

Dienesta funkciju izpildi un pakalpojumus meža īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem nodrošina centrālā administrācija, virsmežniecības, mežniecības, Meža pētīšanas stacija un Konsultāciju pakalpojumu centrs.

Struktūra

1.attēls. Valsts meža dienesta struktūra no 01.01.2008.

2.attēls. Valsts meža dienesta struktūra no 01.04.2009

2. DIENESTA DARBĪBAS REZULTĀTI

2.1. 2008.GADA GALVENĀS PRIORITĀTES UN INFORMĀCIJA PAR TO ĪSTENOŠANU

Pamatojoties uz Valsts pārvaldes iekārtas likumā noteiktajiem principiem, kā arī, lai maksimāli izmantotu virsmežniecības darbinieku darba laiku un izlīdzinātu noslogojumu, efektīvi izmantotu speciālistu potenciālu, kas ir būtiski valsts piešķirtā finansējuma samērīga izlietojuma nodrošināšanai, 2008.gadā tika turpināta 2006.gadā uzsāktā struktūrvienību reorganizācija un ar 2008.gada 1.janvāri Cēsu virsmežniecība tiek iekļauta Ziemeļvidzemes virsmežniecības sastāvā. Ziemeļvidzemes virsmežniecība ir Cēsu virsmežniecības tiesību un saistību pārņēmēja. Pārskata gadā atsevišķās virsmežniecībās veiktas mežniecību teritoriju un mežsargu apgaitu pārdales.

Pēc reorganizācijām Dienesta funkciju izpildi un pakalpojumus meža īpašniekiem un tiesiskajiem valdītājiem pārskata periodā nodrošina centrālā administrācija, teritoriālās struktūrvienības - 11 virsmežniecības un 112 mežniecības, kā arī Meža pētīšanas stacija un Konsultāciju pakalpojumu centrs.

2008.gada februārī ar Dienesta ģenerāldirektora rīkojumu tika izveidota darba grupa ar mērķi aktualizēt normatīvajos aktos noteikto Dienesta funkciju izpildei nepieciešamo laika un cilvēkresursu aprēķinu, kurš iepriekš tika veikts 2005. gadā. Aprēķinu veikšanai un rezultātu novērtēšanai Dienests kā konsultantu piesaistīja starptautisko auditoru kompāniju „Ernst & Young Baltic”. Darba grupas aprēķinu rezultātā tika konstatēts, ka virsmežniecībās nepieciešami 1 171 (bez apkalpojošā personāla) nodarbinātie (t.sk. 611 mežsargi).

Lai veicinātu Dienesta sniegto pakalpojumu pieejamību, Dienesta reģionālajās struktūrvienībās ir izveidotas 27 „Vienas pieturas mežniecības”, kuras apkalpo meža īpašniekus, kuru īpašumi atrodas attiecīgās virsmežniecības teritorijā.

Dienesta centrālajā administrācijā Rīgā tika izveidota Klientu apkalpošanas daļa, kura pieņem privātpersonu un meža īpašnieku iesniegumus apliecinājumu koku ciršanai, meliorācijas sistēmu būvei vai rekonstrukcijai, uzņēmumu (mežsaimniecību) ceļu būvei, meža zemes transformācijas atļauju saņemšanai, kā arī meža inventarizāciju datu pievienošanai Meža valsts reģistram. Klientu apkalpošanas daļā tiek iesniegtas sūdzības un priekšlikumi, kā arī sniegtas atbildes uz tām. Klientu apkalpošanas daļa informē privātpersonas par Dienesta struktūrvienībām, pakalpojumu veidiem, pakalpojumu saņemšanas kārtību un nepieciešamiem dokumentiem, konsultē meža īpašniekus un citas privātpersonas par jautājumu risināšanas kārtību, veic mednieku sezonas karšu izsniegšanu, mednieku sezonas karšu saņemšanu, mednieku apliecību, medību vadītāju apliecību un ārvalstu medīšanas atļauju izsniegšanu, sagatavo un izsniedz izziņas par meža un meža zemes kadastrālās vērtības un mežaudzes vērtības noteikšanu.

„Vienas pieturas mežniecības” un Klientu apkalpošanas daļa tika izveidotas Dienestam piešķirtā finansējuma ietvaros.

Pārskata periodā Dienests organizēja mežziņu, mežziņu vietnieku un mežsargu kvalifikācijas paaugstināšanu Latvijas lauksaimniecības universitātē. 2009.gadā līdzekļu trūkuma dēļ šīs mācības ir pārtrauktas.

Pārskata periodā turpinājās Meža pētīšanas stacijas mācību centra „Šķēde” rekonstrukcija. Mācību centrs „Šķēde” tiks izmantots kā mācību un prakses vieta Latvijas Lauksaimniecības Universitātes un Latvijas Universitātes studentiem, skolēniem dažādu projektu ietvaros un arī Dienesta darbiniekiem.

2.2. BUDŽETA PROGRAMMU UN APAKŠPROGRAMMU REZULTATĪVO RĀDĪTĀJU IZPILDES ANALĪZE UN VALSTS BUDŽETA LĪDZEKĻU IZLIETOJUMA EFEKTIVITĀTES IZVĒRTĒJUMS

2.2.1. MEŽA APSAIMNIEKOŠANAS UN IZMANTOŠANAS UZRAUDZĪBA

Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudžu kopšanas uzraudzība

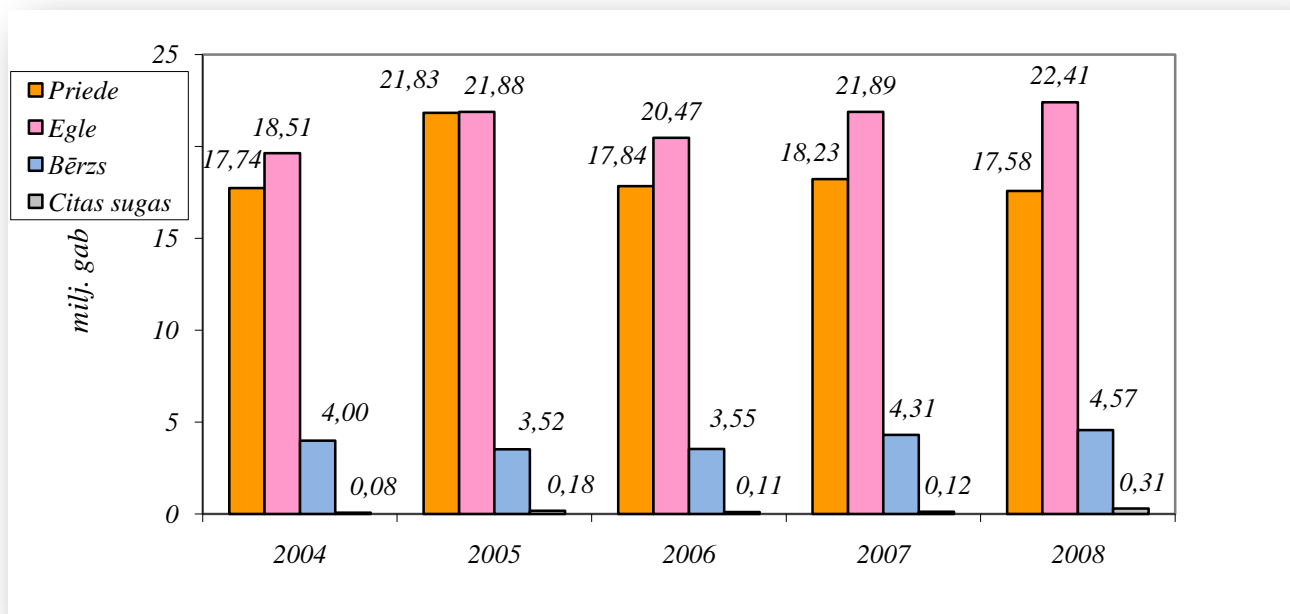
Meža atjaunošanas, ieaudzēšanas un jaunaudžu kopšanas mērķis ir izaudzēt augstražīgas un bioloģiski noturīgas mežaudzes, lai nodrošinātu tautsaimniecību ar nepieciešamajiem koksnes resursiem, vienlaikus saglabājot vides ekoloģisko līdzsvaru un veicot meža rekreācijas un estētisko īpašību paaugstināšanu. Dienests veic minēto mežsaimniecisko pasākumu apjoma konstatēšanu, kvalitātes pārbaudes un statistikas datu apkopošanu.

Meža reproduktīvā materiāla ieguve un sertificēšana

Meža reproduktīvā materiāla ieguves un sertificēšanas mērķis ir saglabāt Latvijas meža koku sugu ģenētisko daudzveidību un uzlabot atjaunoto un ieaudzēto mežaudžu produktivitāti, vitalitāti un atjaunošanās spēju.

Atbilstoši normatīvo aktu prasībām Dienests veic meža reproduktīvā materiāla ražošanas, izmantošanas un tirdzniecības kontroli. 2008.gadā ir izsniegti 177 apliecinājumi meža reproduktīvā materiāla ieguvei.

2008. gadā izaudzēti, sertificēti un pielietoti meža atjaunošanai un ieaudzēšanai 44,87 milj. meža koku sējeņi un stādi, no kuriem 3,30 milj. pārvietoti uz citām Eiropas Savienības dalībvalstīm, bet papildus no citām Eiropas Savienības dalībvalstīm ievesti 0,2 milj. stādu.

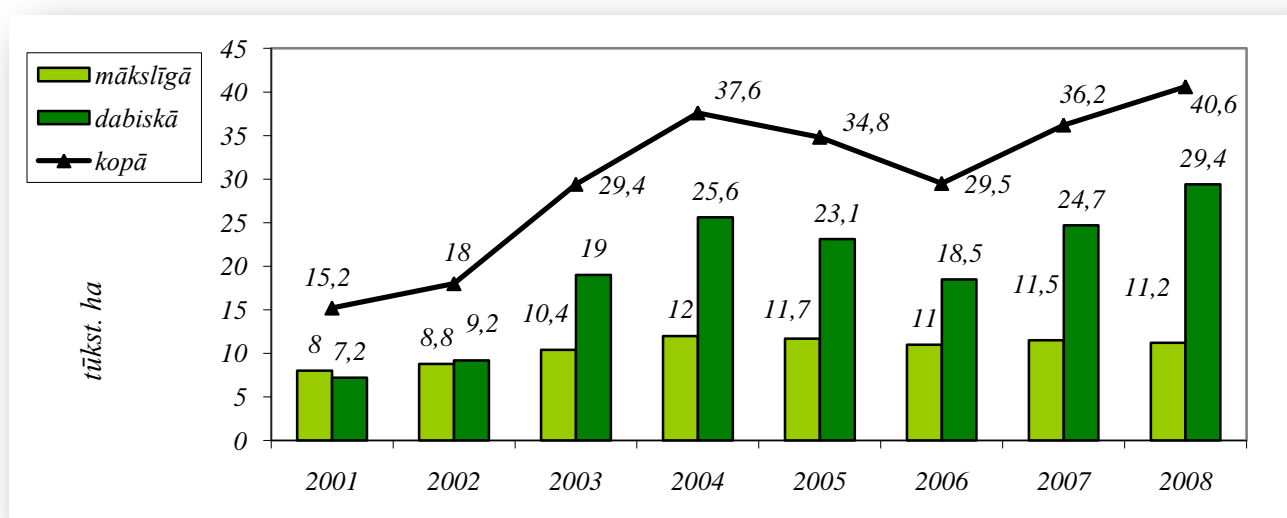
3.attēls. Izaudzētais un meža atjaunošanai un ieaudzēšanai pielietotais stādāmais materiāls 2004.-2008.g., milj. gab.

Meža atjaunošana

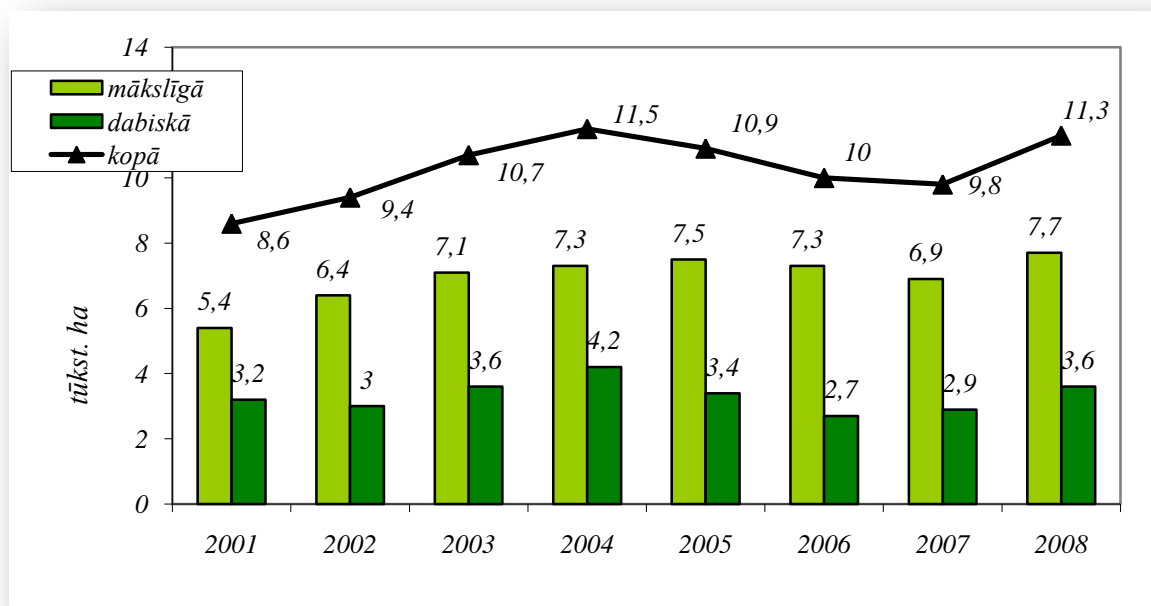
Meža atjaunošana ir meža sēšana vai stādīšana degumos, kailciršu vai citās platībās, kuru izmantošanas mērķis bija mežsaimniecība. Zemju platībās, kuru izmantošanas mērķis ir mežsaimniecība, svarīgākais uzdevums ir izcirsto platību savlaicīga atjaunošana un vērtīgu mežaudžu veidošana, lai neciestu meža produktivitāte, kvalitāte un noturība pret nelabvēlīgiem vides apstākļiem. Meža atjaunošanā izšķir gan meža mākslīgo atjaunošanos, gan meža dabisko atjaunošanos. Mežs dabiski var atjaunoties vairākos veidos – no platībā augošu koku celmu vai sakņu atvasēm, no blakus audžu koku sēklām, kas iesējas izcirtumos, no izcirtumos atstāto sēklas koku sēklām, kā arī no paaugas kociņiem, kas bija zem vecās audzes pirms tās nociršanas. Meža mākslīgā atjaunošanā – stādot vai sējot, kā arī dabiskā atjaunošanā, pielietojot dažādus paņēmienus tās veicināšanai, lietderīgi ir sagatavot augsni. Augsnes sagatavošanu ieteicams veikt iepriekšējā gadā, laika posmā no jūlija līdz novembrim, pirms stādīšanas plānošanas, jo ziemā augsne nosēžas un sablīvējas. Pareizas augsnes sagatavošanas rezultātā samazinās zālaugu konkurence, aizkavējas atvašu veidošanās nelabvēlīgām koku sugām, uzlabojas augsnes mitruma un barības vielu izmantošanas režīms, uzlabojas sējeņu un stādu iesaņķšanās u.c. faktori.

2008.gadā Latvijā kopā atjaunoti 40,6 tūkst. ha meža, tai skaitā valsts meži – 11,3 tūkst. ha (28 % no atjaunotās meža kopplatības), pārējo īpašnieku meži – 29,4 tūkst. ha (72 % no atjaunotās meža kopplatības). Salīdzinot ar 2007.gadu, 2008.gadā atjaunotā meža kopplatība valstī palielinājusies par 4,4 tūkst. ha, šo kāpumu galvenokārt nodrošināja dabiskās atjaunošanās apjoms pieaugums privātajos mežos, kuros atjaunots gandrīz 3 reizes vairāk kā valsts mežos.

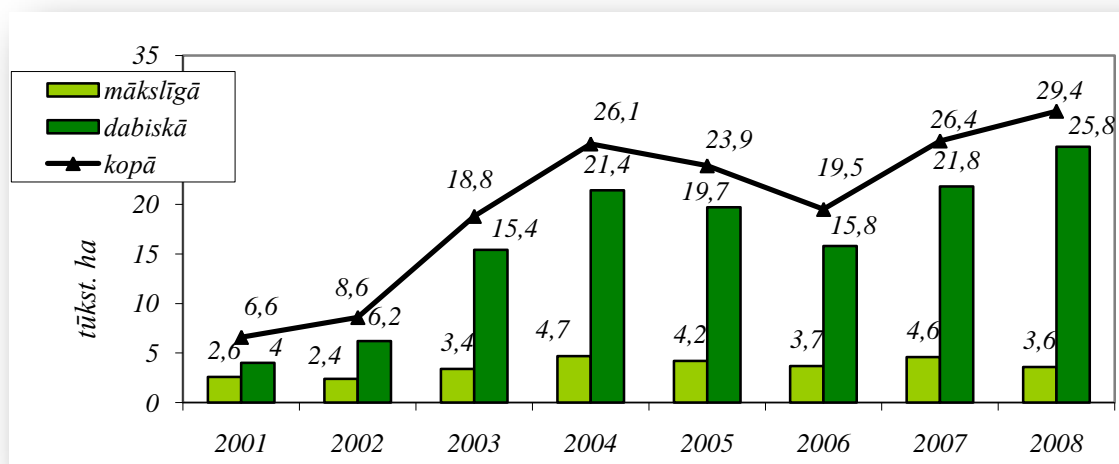
4.attēls. Meža atjaunošana 2001.-2008.g., tūkst. ha

Valsts mežos kopējais atjaunošanas apjoms ir stabils. Salīdzinājumā ar 2007.gadu atjaunots par 1,5 tūkst. ha vairāk.

5.attēls. Meža atjaunošana valsts mežos 2001.-2008.g., tūkst ha

Pārējo īpašnieku mežos, salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem, 2008.gadā ir sasniegti labākie rezultāti meža atjaunošanā.

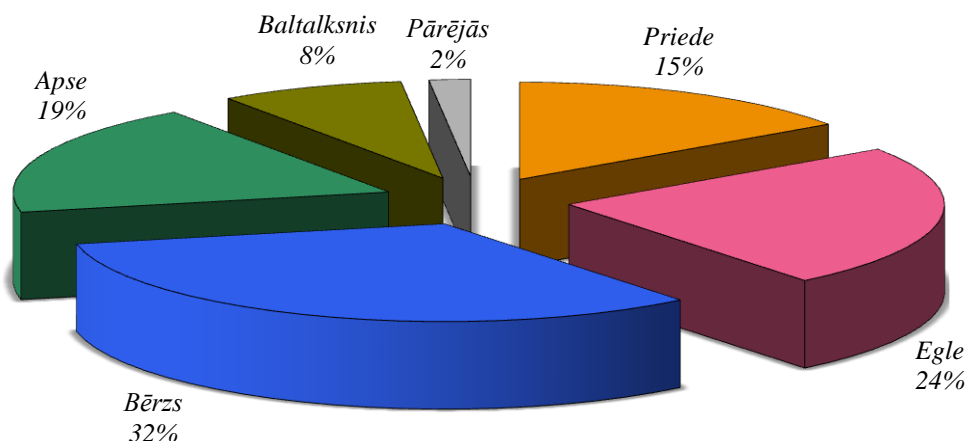

6.attēls. Meža atjaunošana pārējo īpašnieku mežos 2001.-2008.g., tūkst ha

2008.gadā valstī mežs mākslīgi atjaunots 11,2 tūkst. ha platībā, kas sastāda 28 % no atjaunotās meža kopplatības. Valsts mežos mākslīgi atjaunoti 7,7 tūkst. ha, kas sastāda 68 % no kopējā atjaunotā

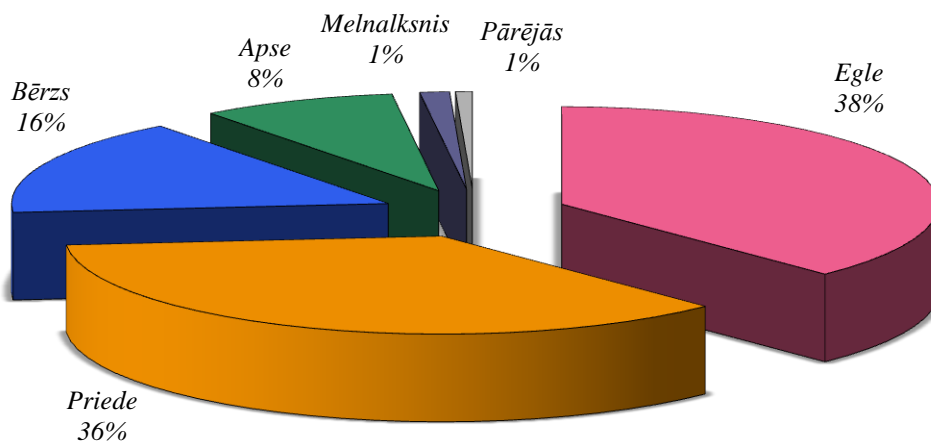
apjoma valsts mežos, savukārt pārējo īpašnieku mežos mākslīgi atjaunoti ir 3,6 tūkst. ha, kas ir 12 % no kopējās 2008. gadā atjaunotās meža platības pārējo īpašnieku mežos.

Meža atjaunošanas noteikumu prasības un meža īpašnieku vai tiesisko valdītāju pieņemtie lēmumi atjaunojamās koku sugas izvēlē nodrošina meža atjaunošanu ar četrām galvenajām, saimnieciski izmantojamām koku sugām – bērzu, egli, apsi un priedi. 2008. gadā Latvijā ar skuju kokiem atjaunoti 15,9 tūkst. ha jeb 39 % no atjaunotās kopplatības (egle – 24 %, priede – 15 %), bet ar lapu kokiem 24,6 tūkst. ha jeb 61% no atjaunotās kopplatības. Galvenās lapu koku sugas ir bērzs - 13,2 tūkst. ha (32 %), apse – 7,6 tūkst. ha (19 %).

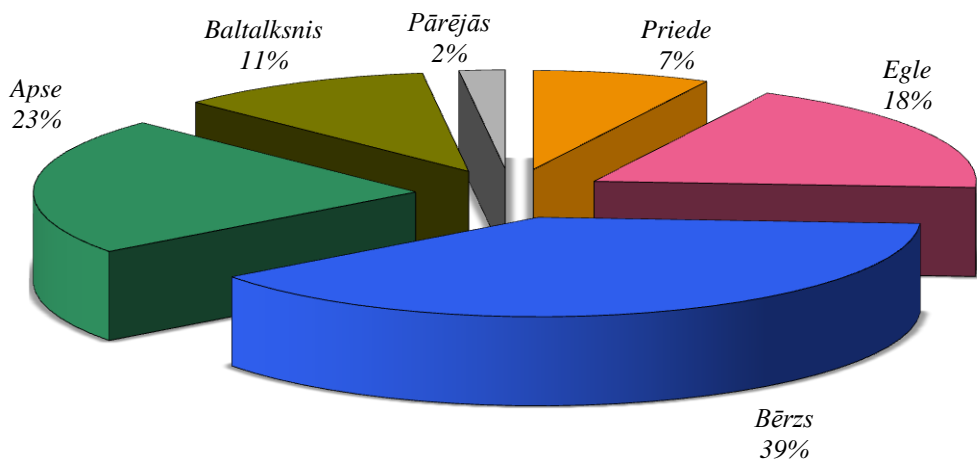

7.attēls. Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā 2008.g. Latvijā, %

Galvenās koku sugas meža atjaunošanā valsts mežos un pārējo īpašnieku mežos ir atšķirīgas: valsts mežos 74 % platību ir atjaunotas ar skuju kokiem (t.sk. egle 38 %, priede 36 %), bet pārējo īpašnieku mežos ar skuju kokiem atjaunotas 26 % platības (t.sk. egle – 18 % un priede – 8 %). Pārējās platībās dominē ar bērzu atjaunotās audzes (38 %), kā arī ievērojamu īpatsvaru sastāda apse (23 %) un baltalksnis (11 %).

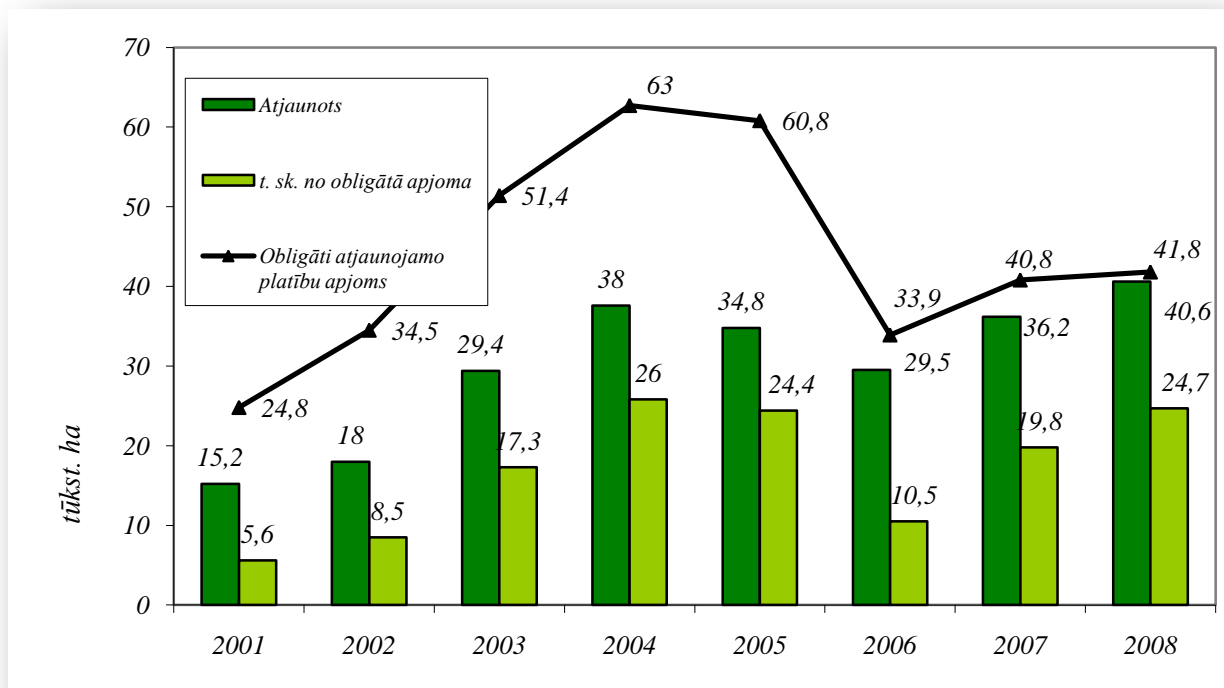

8.attēls. Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā 2008.g. valsts mežos, %

9.attēls. Koku sugu īpatsvars meža atjaunošanā 2008.g. pārējo īpašnieku mežos, %

Termiņā neatjaunoto platību kopējais apjoms valstī 2008.gada beigās bija 17,1 tūkst. ha, ko galvenokārt veido pārējo īpašnieku mežos neatjaunotās platības.

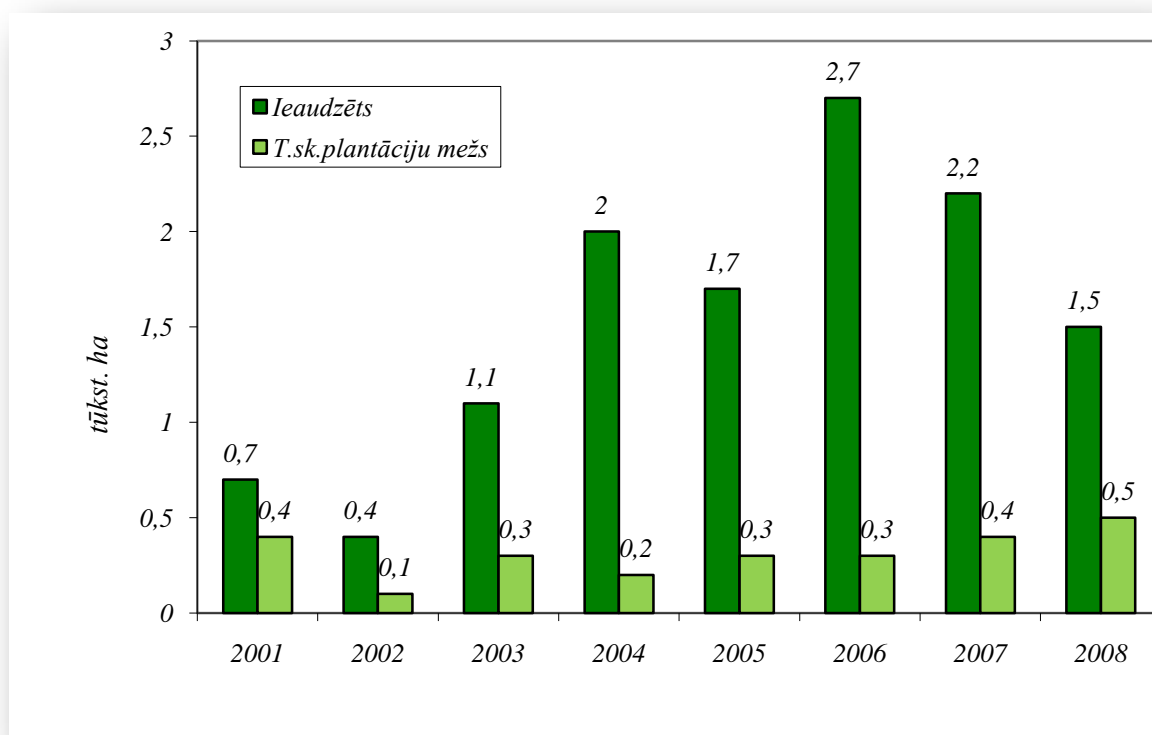
10.attēls. Obligāti atjaunojamo un atjaunoto platību salīdzinājums 2001.-2008.g., tūkst. ha

Lai uzlabotu situāciju, Dienests iesaka privāto mežu īpašniekiem savlaicīgi – vienlaikus ar mežizstrādes darbu plānošanu – plānot arī meža atjaunošanas darbus, izvērtējot augsnes sagatavošanas nepieciešamību un izvēloties meža atjaunošanas paņēmieni. Plānojot mežu atjaunot mākslīgi, savlaicīgi pasūtīt meža stādāmo materiālu kokaudzētavās.

Meža ieaudzēšana

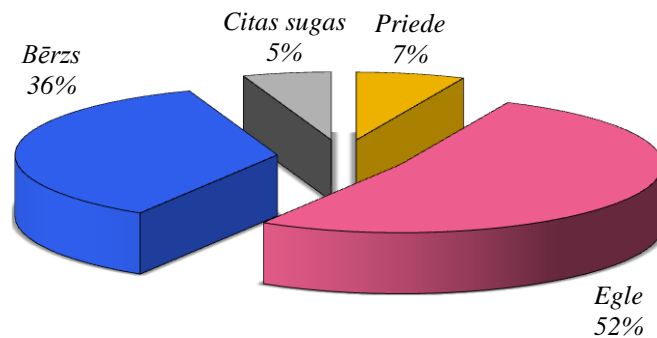
Meža ieaudzēšana ir jauna meža sēšana un stādīšana ar mežu neapklātās zemēs. Meža ieaudzēšanai lauksaimniecībā neizmantotās zemēs ir vairāki mērķi. Kā galvenie minami: racionāla zemes izmantošana, vides piesārņojuma samazināšana, lauku ainavu dažādošana, rekreācijas iespēju paplašināšana u.c. Meža ieaudzēšanai ieteicams izmantot lauksaimniecības zemes, kuru kadastrālais novērtējums ir zem 30 ballēm, akmeņainas, paugurainas, pārmitras u.c. veida zemes. Ieadzētās meža platības var ierīkot arī kā plantācijas - īpašiem mērķiem ieaudzētas mežaudzes. Ieadzējot plantāciju mežu, lietderīgi būtu izmantot selekcionētu stādāmo materiālu, jo šāda stādāmā materiāla augšanas temps un kociņu kvalitāte ir labāka nekā stādot mežņus. Sākot ar 2004.gadu meža ieaudzēšanai lauksaimniecībā neizmantotās platībās ir pieejams Eiropas Savienības finansējums.

2008.gadā valstī lauksaimniecībā neizmantotās zemēs ieaudzētas 1,5 tūkst. ha mežaudzes, no kurām 0,5 tūkst. ha reģistrētas kā plantāciju meži.

11.attēls. Meža ieaudzēšana Latvijā 2001.-2008.g., tūkst. ha

Galvenās ieaudzētās koku sugas ir egle (52%), bērzs (36%) un priede (7%), pārējās koku sugas – baltalksnis, apse, melnalksnis, lapegle, osis, ozols, blīgzna – sastāda 5% no ieaudzētajām platībām.

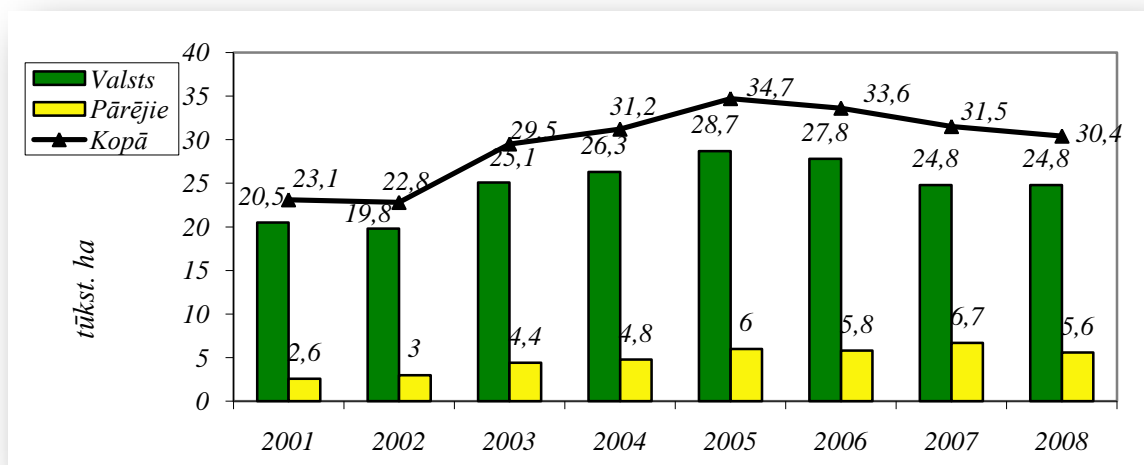
12.attēls. Koku sugu īpatsvars 2008.g. ieaudzētajās platībās Latvijā, %

Jaunaudžu kopšana

Jaunaudžu kopšanu veic ar mērķi, veicināt konkrētiem meža augšanas apstākļiem vislabāk piemērotu koku sugu attīstību. Jāpiemin arī tas, ka kopšana palielina nākotnes meža ražību un atstājamo koku vērtību, kas ir atkarīga no stādu vai sēkļu ģenētiskajām īpašībām. Pareiza stādu izvēle ievērojami ietekmē krājas pieaugumu, kā arī stumbru kvalitāti. Pareizi izkopjot jaunaudzes atstājamiem kokiem ievērojami palielinās augšanas telpa un samazinās meža audzēšanas cikla ilgums, respektīvi, vēlamo rezultātu iegūst vidēji par 10-20 gadiem ātrāk (ja audzi plānots nocirst pēc caurmēra, tas ir, kad valdošā koku suga sasniegusi galvenās cirtes diametru), un koki ir ar taisniem un resniem stumbriem.

Kopš 2008.gada meža īpašnieki var pieteikties uz Valsts un Eiropas Savienības finansējumu jaunaudžu kopšanā atbalsta pasākumā „Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana”. Līdz 2008.gada 31.decembrim VMD mežniecībās tika saskaņoti 590 Meža apsaimniekošanas projekti, kuros plānots izkopt vairāk kā 5 tūkst. ha jaunaudžu.

2008.gadā jaunaudžu kopšana valstī kopā veikta 30,4 tūkst. ha apjomā, t. sk. valsts mežos – 24,8 tūkst. ha, pārējo īpašnieku mežos – 5,6 tūkst. ha.

13.attēls. Jaunaudžu kopšana 2001.-2008.g., tūkst. ha

Meža inventarizācija

Meža inventarizācijas dati ir pamatdokuments, kas satur informāciju par meža zemi un ir nepieciešams, lai mežā veiktu virkni saimniecisko darbību, piemēram, koku ciršanu.

Meža inventarizācijas kārtību un kvalifikācijas prasības meža inventarizācijas veicējiem nosaka Ministru kabineta 2007.gada 28.augusta noteikumi Nr. 590 "Meža inventarizācijas un Meža valsts reģistra informācijas aprites noteikumi". Saskaņā ar šo noteikumu prasībām meža inventarizācijas datus drīkst sagatavot tikai Dienestā reģistrēti meža inventarizācijas veicēji. Pavisam Dienestā reģistrēti 290 inventarizācijas veicēji, 2008.gadā reģistrēti 22. Pamatojoties uz iepriekš minētajiem noteikumiem, Dienests katru gadu izvērtē meža inventarizācijas veicēju profesionālo kvalifikāciju, t.i., vai inventarizācijas veicējs kalendārā gada laikā nav saņēmis atteikumu inventarizācijas datu reģistrācijai Meža valsts reģistrā vairāk kā par 10% inventarizēto zemes vienību. 2008. gadā 4 inventarizācijas veicējiem par darbību 2007.gadā tika paziņots lēmums par inventarizācijas veicēja reģistrācijas anulēšanu.

Dienesta mežniecības pieņem meža inventarizācijas datus par savā pārraudzībā esošo teritoriju, izvērtē tajos sniegtās informācijas atbilstību izvirzītajām kvalitātes prasībām un pieņem lēmumus par meža inventarizācijas datu pievienošanu Meža valsts reģistram. 2008.gadā Dienests izvērtēšanai un pievienošanai Meža valsts reģistram ir saņēmis 8 024 meža inventarizācijas lietas. Meža valsts reģistram tika pievienoti 7 794 lietu dati, 230 gadījumos informācijas neatbilstības dēļ meža īpašnieks un inventarizācijas veicējs ir saņēmis atteikumu datu pievienošanai Meža valsts reģistram.

Iesniegumu pārbaudes un apliecinājumu izsniegšana

Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam no Dienesta ir jāsaņem atļauja (apliecinājums) šādām darbībām: koku ciršanai; meliorācijas sistēmu vai citu būvju celšanai vai rekonstrukcijai, ja tās var ietekmēt mežu; uzņēmumu ceļu būvei; meža reprodūktīvā materiāla iegūšanai; minerālmēsļu un pesticīdu lietošanai meža zemē. Lai varētu saņemt darbības atļauju, meža īpašnieks vai tiesiskais valdītājs vēršas ar rakstisku iesniegumu mežniecībā.

Pamatojoties uz Meža likumu, un, lai nodrošinātu nepārtrauktu darbību mežā gadījumos, kad nepieciešams apliecinājums, arī 2008.gadā tika nodrošināta iesniegumu par koku ciršanu 2009.gadam pieņemšana un reģistrēšana ar 2008.gada 1.novembri un veikta apliecinājumu izsniegšana koku ciršanai 2009.gadā, ar 2008.gada 1.decembri, norādot uz apliecinājuma, ka tas stājas spēkā ar 2009.gada 1.janvāri.

Pirms apliecinājumu izsniegšanas Dienesta darbiniekiem ir jāpārbauda, vai iesniegumā minētā darbība atbilst normatīvajiem aktiem un stāvoklim dabā. Lielāko saimnieciskās darbības apjomu sastāda koku ciršana. 2008.gadā Dienests ir izsniedzis 56 493 ciršanas apliecinājumus, no tiem 19 072 – valsts mežos un 37 421 – pārējos mežos. 2008.gadā ciršana bija paredzēta 112,1 tūkst. ha platībā.

Izsniedzot ciršanas apliecinājumus un fiksējot plānoto un reāli izcirsto koksnes apjomu, tiek veikta maksimāli pieļaujamo ciršanas apjomu administrēšana valsts mežos.

Maksimāli pieļaujamo ciršanas apjoms (tāme) galvenajā cirtē valsts mežos tiek noteikts sadalījumā pa koku sugām, platībām (ha) un apjomiem (m³).

Ministru kabineta 2005.gada 5.oktobra rīkojumā Nr.655 "Par koku ciršanas maksimāli pieļaujamo apjomu 2006.-2010.gadam" noteiktais maksimāli pieļaujamo ciršanas apjoms galvenajā cirtē valsts mežos ir 20,49 milj. m³ likvīdās koksnes 80 595 ha platībā. No tā akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” valdījumā esošajos valsts mežos - 19,67 milj.m³ likvīdās koksnes 77469,5 ha

platībā. Uz 2009.gada 1.janvāri pavisam galvenajā cirtē ir izcirsti 10,64.milj. m³ vai 54 % un 37844,9 ha vai 49% no izciršanai pieļaujamā apjoma.

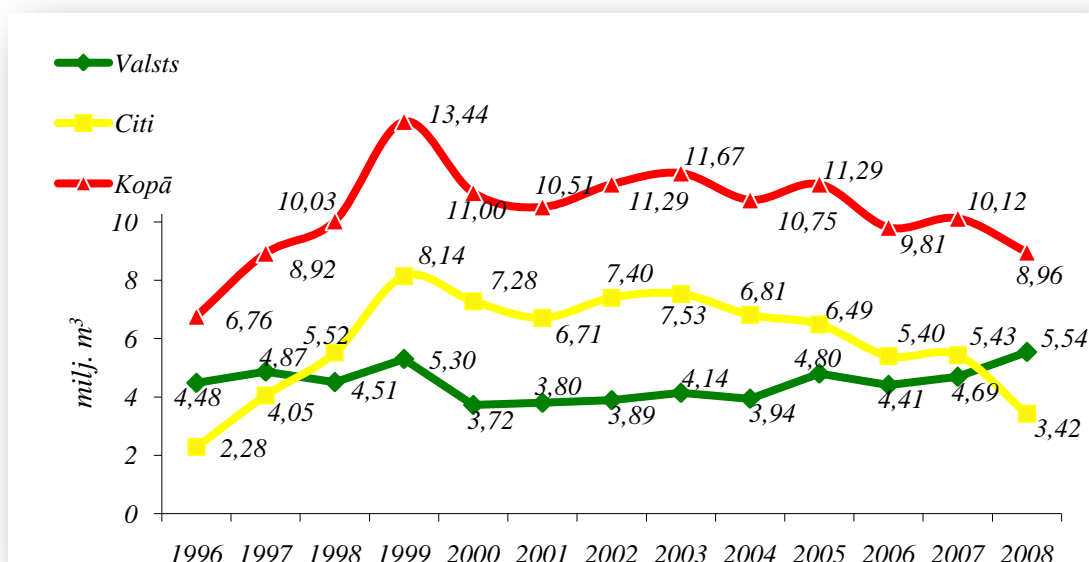
2008.gada nogalē, pamatojoties uz Ministru prezidenta I.Godmaņa 4.decembra rezolūciju, Valsts meža dienests saņēma uzdevumu veikt tāmes aprēķināšanu, palielinot to vēl par 4.milj. m³ divu gadu periodam.

Meža valsts reģistrā uzkrāto informāciju no apliecinājumiem izmanto arī citas valsts institūcijas. Izsniedzot apliecinājumu, tiek fiksēts ne tikai plānotās darbības veids, bet arī platība, kurā darbība tiek veikta, dati par personu, kas veic šo darbību. Sadarbības ietvaros ar Valsts ieņēmumu dienestu, 2008.gadā Dienests katru mēnesi sagatavoja un nodeva Valsts ieņēmumu dienesta rīcībā datus par iepriekšējā mēnesī valstī izsniegtajiem koku ciršanas apliecinājumiem.

Ciršanas apjoms

Lai sabiedrības rīcībā būtu operatīva informācija par Latvijas mežos plānotajām saimnieciskajām darbībām un to apjomu, Dienests katru mēnesi apkopo informāciju par iepriekšējā mēnesī izsniegtajiem apliecinājumiem un tajos uzrādīto plānoto ciršanas apjomu. Meža īpašniekam vai tiesiskajam valdītājam katru gadu līdz 1.februārim ir jāinformē Dienests par iepriekšējā gadā veikto saimniecisko darbību. Informācijas iesniegšana notiek rakstiski – pārskatu veidā. Iesniegto informāciju Dienesta darbinieki fiksē Meža valsts reģistrā. Katru gadu pēc pārskatu saņemšanas no meža īpašniekiem vai tiesiskajiem valdītājiem, tiek apkopota informācija par iepriekšējā gadā izcirsto likvidās koksnes apjomu. Tā ir informācija par iepriekšējā gadā veikto koku ciršanu platībās, kur ciršanai bija nepieciešams saņemt ciršanas apliecinājumu. Ciršanas apliecinājums nav nepieciešams cērtot kokus ārpus meža zemēm, meža zemēs, ja koku caurmērs pie celma ir mazāks par 12 cm, kā arī cērtot sausos un vēja gāztos kokus. Saskaņā ar Meža likumu izcirstais sauso un vēja gāzto koku apjoms attiecīgās mežniecības teritorijā esošajā īpašumā (valdījumā) nedrīkst pārsniegt 10 m³ gadā. Ja informācija netiek iesniegta, vai Dienesta darbiniekiem rodas šaubas par informācijas patiesumu – tā tiek pārbaudīta, apsekojot stāvokli dabā.

Kopā 2008.gadā salīdzinājumā ar iepriekšējo gadu ir nocirsts par 1,16 milj. m³ mazāk: valsts mežos – par 0,85 milj. m³ vairāk, bet pārējos mežos – par 2.01 milj. m³ mazāk.

14.attēls. Izcirstās koksnes apjomi 1996.-2008.g., milj. m³

Meža zemes transformācija

2008.gadā Dienests izsniedza 398 atļaujas 426,16 ha meža zemes transformācijai citos zemes lietošanas veidos. Meža zemes transformācija tika veikta apbūves vajadzībām, elektroliniju, sakaru līniju, cauruļvadu būvei, ūdenskrātuvju ierīkošanai, karjeru ierīkošanai, ceļu būvei, lauksaimniecības vajadzībām, kā arī citu objektu būvei. Vislielākais 2008.gadā izsniegto transformācijas atļauju skaits ir Rīgas-Ogres virsmežniecībā – 258 atļaujas, jeb 65 % no visām 2008.gadā izsniegtajām transformācijas atļaujām.

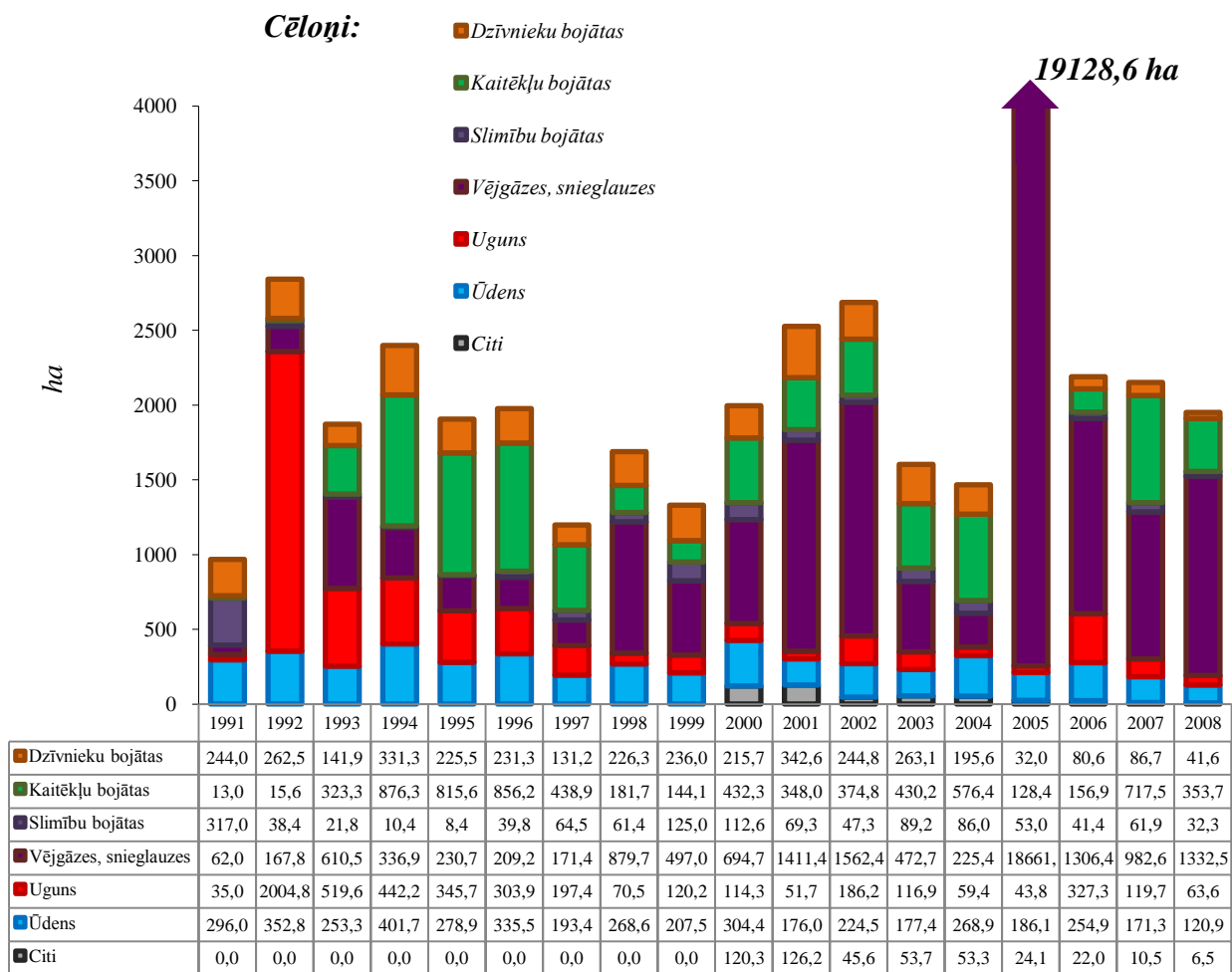
2008.gadā valsts budžetā tika ieskaitīti 1548,2 tūkst. latu, kas ir aprēķinātie zaudējumi par transformācijas rezultātā iznīcināto dabisko meža vidi.

2.2.2. MEŽA VESELĪBAS STĀVOKĻA UZRAUDZĪBA

Dienests veic meža veselības stāvokļa uzraudzību visos Latvijas mežos, lai nodrošinātu meža apsaimniekošanu tādā veidā, kas nepasliktinātu meža veselības stāvokli, savlaicīgi konstatējot kaitēkļu un slimību savairošanos.

Katru gadu kaitēkļu, slimību, dzīvnieku, vējgāžu un snieglauzu, meža ugunsgrēku, pārliecīga mitruma un citu bojājumu dēļ daļa mežaudžu zaudē augtspēju, kā rezultātā tās iet bojā un tiek nocirstas pēc Dienesta sanitārā atzinuma saņemšanas. 2008.gadā Dienests sanitāros atzinumus audžu nociršanai galvenajā cirtē izsniedza 1950,2 ha platībā, no kuriem 951,1 ha (49%) – valsts mežos, bet 999,1 ha (51%) – citu lietotāju mežos. Salīdzinājumā ar 2007.gadu izsniegto sanitāro atzinumu apjoms nedaudz samazinājies. Pārreķinot izsniegto sanitāro atzinumu apjomu uz 10 000 ha meža, vairāk bojātas audzes Sēlijas un Madonas virsmežniecībās, kas skaidrojams ar lokāliem vētras postījumiem 2008.gada vasarā.

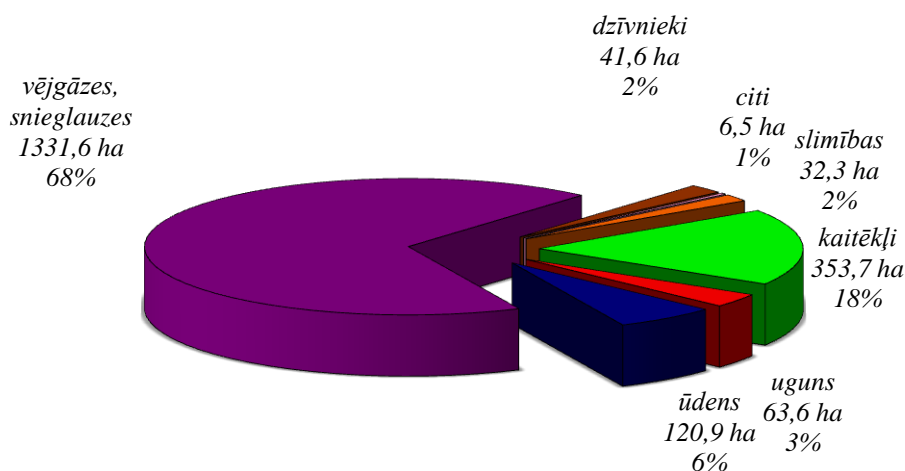
Vējgāžu radīto bojājumu īpatsvars salīdzinot ar iepriekšējo gadu pieaudzis, sasniedzot 1331,6 ha (68%). Otrs nozīmīgākais audžu bojāejas cēlonis bija meža kaitēkļi, kas savairojušies 2005.gada vētrā gāzto koku stumbros. Kaitēkļu, galvenokārt egļu astoņzobu mizgrauža, darbības dēļ bojā gājušo audžu apjoms bija 353,7 ha (18%), tas ir gandrīz divas reizes mazāk kā iepriekšējā gadā un norāda uz pakāpenisku egļu astoņzobu mizgrauža savairošanās apsūkumu. Citi audžu bojāejas iemesli – pārliecīgs mitrums 120,9 ha (6%), meža ugunsgrēki 63,6 ha (3%), dzīvnieku bojājumi 41,6 ha (2%), slimības 32,3 ha (2%), citi iemesli 6,5 ha (<1%) - konstatēti daudz retāk.

15.attēls Bojā aizgājušo mežaudžu platības laika posmā no 1991. - 2008.g., ha

16.attēls. Mežaudžu platības, ko atļauts nocirst galvenajā cirtē pēc Dienesta sanitārā atzinuma valsts un pārējos mežos 2008. g., ha

17.attēls. Mežaudžu platību, ko atļauts nocirst galvenajā cirtē pēc VMD sanitārā atzinuma, sadalījums pa bojājuma cēloņiem 2008. g., ha

Meža veselībai joprojām lielāko apdraudējumu rada bīstamā meža kaitēkļa egļu astoņzobu mizgrauža (*Ips typographus* L.) nodarītie postījumi egļu audzēs, kas vecākas par 50 gadiem. Šī kaitēkļa populācija strauji pieauga sekmīgi vairojoties laicīgi neizvāktajās 2005.gada vētrā gāztajās un lauztajās eglēs. Turpmākajos gados egļu astoņzobu mizgrauža savairošanos sekmējuši labvēlīgi klimatiskie apstākļi. Nu jau piecus gadus pēc kārtas šim kaitēklim sekmīgi attīstās divas paaudzes gadā. Mizgrauzim savairojoties, tas uzbrūk augošām eglēm, kas vecākas par 50 gadiem. 2008.gadā Latvijas mežos svaigos skuju koku izcirtumos sekmīgi izmantoti egļu astoņzobu mizgrauža feromonu slazdi, kas samazina kaitējumu augošās egļu audzēs. 2008.gadā pirmo reizi kopš 2005.gada vētras vērojama mizgraužu populācijas lejupslīde.

2008.gadā atsevišķās vietās vēl novērotas jaunas priežu rūsganās zāglapsenes (*Neodiprion sertifer* Geoffr.) savairošanās ligzdas, tomēr kopumā masu savairošanās, kas aizsākās 2004.gadā, gandrīz pilnībā ir apdzisusi.

2008.gadā turpinājās agresīva priežu kaitēkļa – galotņu sešzobu mizgrauža izplatība (*Ips accuminatus* Gyll.) priežu audzēs. Šis stumbra kaitēklis izraisa priežu nokalšanu grupās.

Meža monitorings

Meža monitorings Latvijā tiek veikts starptautiskas sadarbības programmas par gaisa piesārņojuma ietekmes uz mežiem novērtēšanu un monitoringu ietvaros.

Pirmā līmeņa meža monitoringa mērķis ir veikt vispārīgu mežaudžu veselības stāvokļa novērtējumu, noteikt izmaiņas un to tendences, kā arī noskaidrot galvenos mežaudžu veselības stāvokli ietekmējošos faktorus.

2008.gadā Dienesta speciālisti novērojumus veikuši 342 parauglaukumos visā Latvijas teritorijā. Saskaņā ar novērojumu rezultātiem par nebojātiem un viegli bojātiem (skuju/lapu zudums nepārsniedz 25%) uzskatāmi 83,3% skuju koku un 88,5% lapu koku. Izplatītāko sugu – priedes, egles un bērza, vidējā defoliācija ir attiecīgi 21,8%, 21,2%, 18,8%. Nevienai no izplatītākajām koku sugām būtiskas

izmaiņas vidējā defoliācijas līmenī, kā arī koku sadalījumā pa defoliācijas klasēm, salīdzinot ar 2007.gadu, valstī kopumā nav konstatētas. Dažādi vizuāli novērtējami bojājumi konstatēti 18,8% koku, un lielāko daļu (38,3%) no visiem bojājumiem izraisījuši kaitēkļi. Joprojām priežu audzēs Kurzemē un nedaudz arī Vidzemē vērojami priežu rūsiganās zāgļapsenes bojājumi.

2.2.3. DABAS AIZSARDZĪBA

Dabas aizsardzības mērķis ir bioloģiskās daudzveidības līmeņa saglabāšana un dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas nodrošināšana.

Lai izpildītu meža un vides likumdošanas normatīvajos aktos ietvertos mērķus, Dienesta uzdevumi dabas aizsardzībā ir:

- ✓ dabas resursu ilgtspējīgas izmantošanas veicināšana, nodrošinot dabas aizsardzības intereses;
- ✓ Latvijas starptautisko saistību izpildes nodrošināšana;
- ✓ sadarbība ar citām valstiskajām un nevalstiskajām organizācijām;
- ✓ dalība normatīvo aktu izstrādē un pilnveidošanā.

Dabas aizsardzības prasību ievērošanas kontrole kailciršu izpildē 2008.gadā

Lai apzinātu kāds ir pašreizējais stāvoklis vispārējo dabas aizsardzības prasību ievērošanā, veicot kailciršes, 2008.gada sākumā tika pieņemts lēmums par izcirtumu pārbaudi akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” un pārējos mežos. Metodika ir līdzīga 2004.gadā veiktajai pārbaudei, lai iegūtos datus varētu salīdzināt. Pēc nejaušības principa katrā mežniecībā tika atlasīti divi izcirtumi – viens akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” un viens pārējos mežos. Kopā valstī pārbaudei tika atlasīti 440 izcirtumi.

Pārbažu rezultāti parādīja, ka valstī kopumā 86% izcirtumu kailciršu izpildē tiek ievērotas visas vispārējās dabas aizsardzības prasības. Izcirtumos saglabāto koku skaits uz vienu ha 99% gadījumu ir vienāds vai lielāks par pieci, kas ir minimālais koku skaits saskaņā ar normatīvo aktu prasībām, 97% gadījumu atstātajiem ekoloģiskajiem kokiem caurmērs ir lielāks vai vienāds ar valdošās koku sugas vidējo caurmēru pirms mežizstrādes. Kaut arī akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” mežos situācija aizsardzības prasības ievērošanā kailciršu izpildē ir labāka, tā būtiski neatšķiras no pārējos mežos esošās situācijas. Salīdzinot ar 2004.gadu situācija pārējos mežos ir uzlabojusies – procentuāli vairāk izcirtumos ir ievērotas visas dabas aizsardzības prasības, jo īpaši atbilstošs atstājamo koku skaits uz ha un atstājamo koku vidējais caurmērs.

Par ciršanas apliecinājumu izsniegšanu aizsargājamās teritorijās

2008.gadā virsmežniecībām bija jāveic pārbaudes par gadījumiem, kad aizsargājamā teritorijā izsniegts ciršanas apliecinājums darbībai, kura saskaņā ar normatīvajiem aktiem nav atļauta. Kopumā virsmežniecībām pārbaudei tika nosūtīta informācija par 93 ciršanas apliecinājumiem, kas saskaņā ar Meža valsts reģistru izsniegti neatbilstoši normatīvo aktu prasībām.

Pārbažu rezultāti parādīja, ka 46% gadījumu saistīti ar apliecinājumu izsniegšanu aizsargājamās teritorijās, kur nepieciešama precīza teritorijas individuālo noteikumu pārzināšana un/vai darbības saskaņošana ar Reģionālo vides pārvaldi.

Savukārt, 45% gadījumu bija saistīti ar situāciju, kad apliecinājuma izsniegšanas brīdī bijušas neprecizitātes Meža valsts reģistrā – nepareizs īpaši aizsargājamo dabas teritoriju zonas kods, nav dzēsta agrāk anulēta pazīme, nepieciešams izdalīt apakšnogabalu u.tml. Praktiski visos gadījumos normatīvo aktu prasības dabā ir ievērotas. Šo kļūdu novēršana palīdz uzlabot informācijas precizitāti Meža valsts reģistrā.

Kopumā kļūdaini izsniegtie apliecinājumi veido 7% no pārbaudītajiem gadījumiem. Situācijas saistītas ar nepietiekoši izvērtētu ūdenstece aizsargjoslu vai apliecinājuma izsniegšanu pirms saskaņojuma saņemšanas no Reģionālās vides pārvaldes.

Mikroliegumu izveidošana un aizsardzība

Pamatojoties uz Sugu un biotopu aizsardzības likumu un Ministru kabineta 2001.gada 30.janvāra noteikumiem Nr.45 "Mikroliegumu izveidošanas, aizsardzības un apsaimniekošanas noteikumi", Dienests meža zemēs nosaka mikroliegumus. Vienlaikus īpaši aizsargājamo putnu sugu mikroliegumiem tiek noteiktas buferzonas. Ar izveidotajiem mikroliegumiem saistītie dokumenti saskaņā ar normatīvajiem aktiem tiek nodoti citām ar vides aizsardzību saistītām organizācijām.

2008.gadā tika izveidoti 248 jauni mikroliegumi 3,7 tūkst. ha platībā, no kuriem 3,1 tūkst. ha valsts mežos un 617 ha pārējos mežos. Līdz 2008.gada beigām kopā valstī ir izveidoti 1750 mikroliegumi 32,5 tūkst. ha platībā, no kuriem valsts mežos 30,6 tūkst. ha un pārējos mežos 1,9 tūkst. ha. Buferzonas izveidotas 590 mikroliegumiem 30,5 tūkst. ha platībā. Vislielākās mikroliegumu un buferzonu platības izveidotas medņu riestu vietās.

Īpaši aizsargājamo meža iecirkņu izvērtēšana

Īpaši aizsargājami meža iecirkņi tika veidoti 90-tajos gados īpaši aizsargājamo sugu, bioloģiski nozīmīgu biotopu un kultūrvēsturisku vietu aizsardzībai. Stājoties spēkā Ministru kabineta 2001.gada 8.maija noteikumiem Nr.189 "Dabas aizsardzības noteikumi meža apsaimniekošanā", tika apstiprināti Meža valsts reģistrā reģistrētie īpaši aizsargājami meža iecirkņi un noteikta to izvērtēšanas kārtība.

Dienesta darbinieki piedalās gan valsts, gan pārējos mežos esošo īpaši aizsargājamo meža iecirkņu izvērtēšanā. 2008.gadā turpinājās iepriekš uzsāktā izvērtēšana, kā rezultātā gada laikā Īpaši aizsargājamā meža iecirkņa statuss tika atcelts 532 ha platībā, no tiem 20 ha pārējos mežos. Daļai šo platību ir noteikts mikrolieguma statuss.

Dabiskie meža biotopi

Ministru kabineta apstiprinātajā Bioloģiskās daudzveidības nacionālajā programmā teikts, ka Latvijā saglabājušās nelielas dabisko mežu platības, tās turpina samazināties un to saglabāšana ir viena no nozīmīgākajām prioritātēm dabas aizsardzībā. Viens no Meža politikas mērķiem vides aizsardzības jomā ir nodrošināt meža biotopu un tiem raksturīgo sugu daudzveidības saglabāšanu, ko Dienests iepriekšējos gados realizēja, veicot dabisko meža biotopu inventarizāciju.

2008.gada beigās valsts mežos dabiskie meža biotopi un potenciālie dabiskie meža biotopi kopumā aizņem 52,8 tūkst. ha lielu meža platību.

2.2.4. MEŽA UGUNSAPSARDZĪBA

2008.gadā meža ugunsnedrošais laikposms tika noteikts ar 18.aprīli un turpinājās līdz 15.septembrim. Ugunsnedrošajā laikposmā tika atklāti un dzēsti 700 meža ugunsgrēki, kuros uguns skāra 364 ha lielu platību, tai skaitā 310 ha meža, ieskaitot 41 ha jaunaudzes, un 54 ha citas meža zemes, nodarot zaudējumus mežam 429,1 tūkst. Ls apmērā. 277 meža ugunsgrēki tika dzēsti valsts mežos (kopējā platība 202 ha). Lielākais meža ugunsgrēks notika Sēlijas virsmežniecības Daudzevas mežniecības uzraugāmajā teritorijā, kura rezultātā uguns skāra 71,6 ha meža, ieskaitot 12,2 ha jaunaudzes.

Kā parasti viens no galvenajiem faktoriem, kas nosaka ugunsgrēka attīstības iespēju, bija meteoroloģiskie apstākļi. Kopējā nokrišņu summa un to nolišanas regularitāte, sevišķi vasaras otrajā pusē, bija iemesls tam, ka ugunsgrēku skaits 2008. gadā bija zemāks par pēdējos 20 gados Latvijā reģistrēto vidējo ugunsgrēku skaitu – 865. Viena meža ugunsgrēka vidējā platība 2008.gadā bija 0,52 ha.

Par Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantijas fonda līdzekļiem iegādātās 58 paaugstinātas caurgājības, ar ugunsdzēsības inventāru speciāli aprīkotas, pilnpiedziņas vieglās automašīnas tika izmantotas ne tikai meža ugunsgrēku dzēšanas darbos, bet arī kūlas ugunsgrēku dzēšanā. Kopumā 2008.gadā Dienests dzēsis vai palīdzējis dzēst Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam un citiem ugunsdzēsības formējumiem kūlas ugunsgrēkus vairāk nekā 60 ha platībā.

2.2.5. MEŽA APSAIMNIEKOŠANU REGULĒJOŠO NORMATĪVO AKTU PĀRKĀPUMI

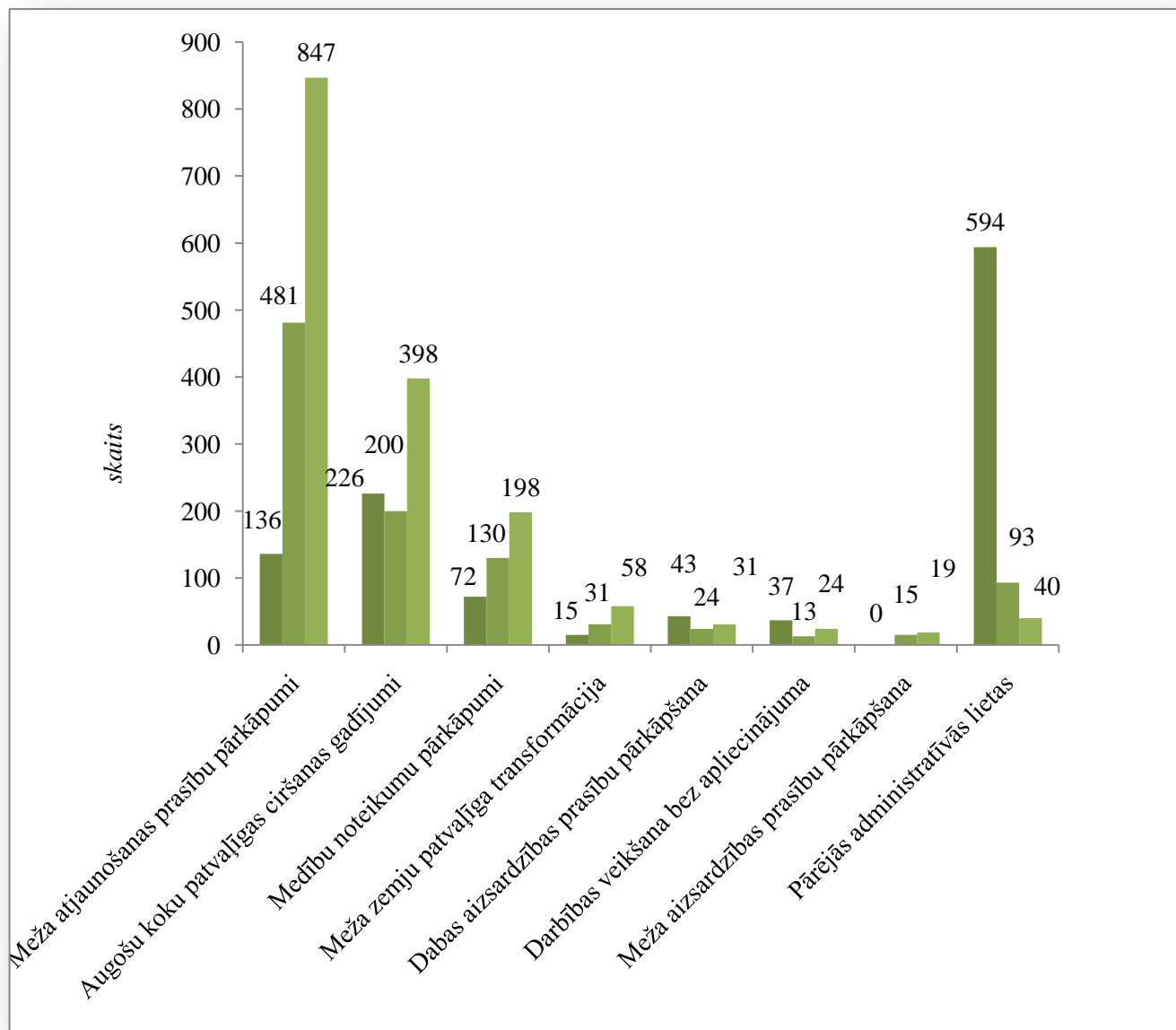

Dienesta kompetencē ietilpst meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu ievērošanas uzraudzība, tai skaitā šo normatīvo aktu pārkāpumu konstatēšana, sastādot attiecīgu protokolu un veicot citas darbības. Par pārkāpuma izdarīšanu vainīgā persona tiek sodīta administratīvi vai krimināli, pie tam gadījumos, kad nodarīti zaudējumi meža videi vai medību resursiem, tie tiek piedzīti tiesas ceļā paralēli piemērotajam soda mēram.

Dienests 2008.gadā konstatējis 1 615 meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumus. 1 560 gadījumos no konstatētajiem par pārkāpumu sastādīti administratīvā pārkāpuma protokoli.

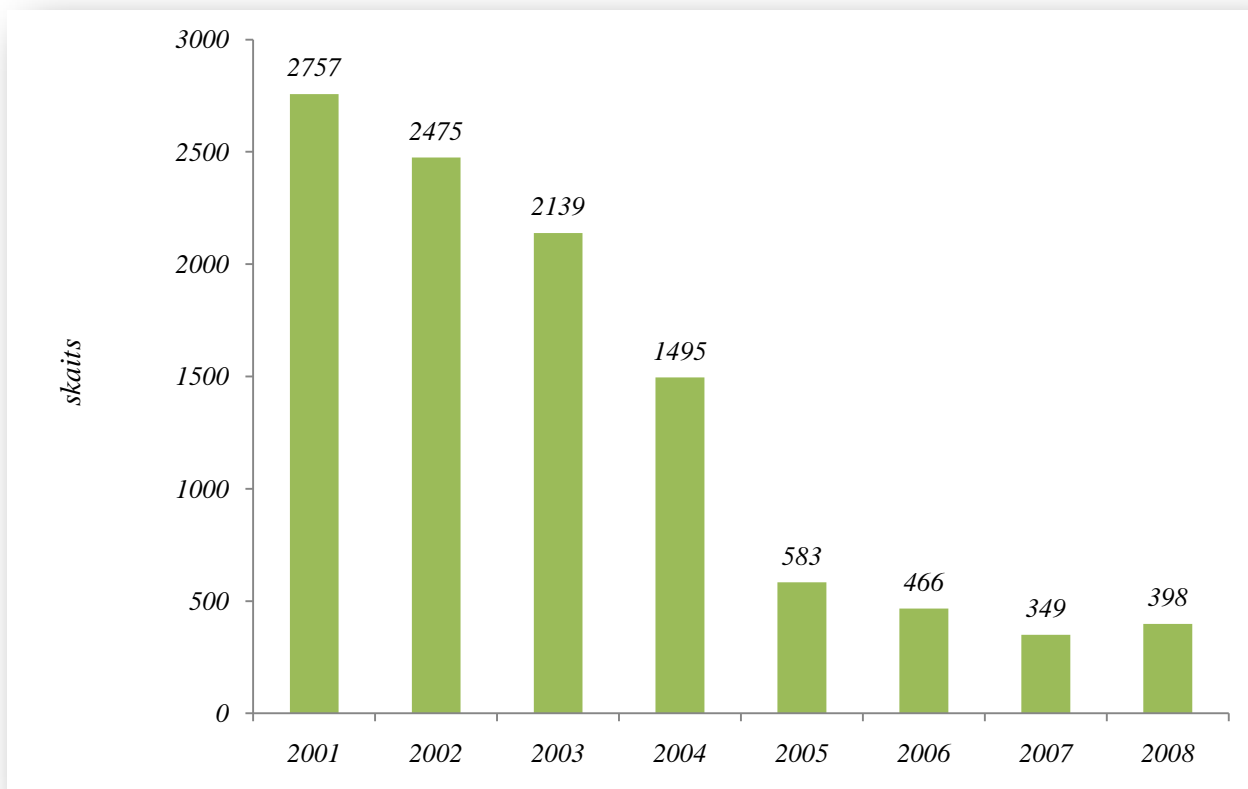
Lielāko daļu no 2008.gadā konstatēto pārkāpumu skaita veido meža atjaunošanas prasību pārkāpumu gadījumi - 847 administratīvie pārkāpumi, jeb 52,4 % no visu konstatēto pārkāpumu skaita. Salīdzinoši pa rajoniem lielākais pārkāpumu skaits konstatēts Krāslavas rajonā (126 pārkāpumi), Cēsu rajonā (93 pārkāpumi) un Valkas rajonā (74 pārkāpumi).

Otru ievērojamāko daļu no konstatētajiem pārkāpumiem veido patvaļīgas augošu koku ciršanas gadījumi. Pagājušajā gadā konstatēti 398 šādi pārkāpumi. No minētajiem pārkāpumiem valsts mežos konstatēti 82 gadījumi un 316 gadījumi - pārējos mežos. Kopumā nelikumīgi izcirsts gandrīz 13 tūkst. m³ koksnes, nodarot videi kaitējumu, kas aprēķināti kā mežam nodarītie zaudējumi 374,4 tūkst. latu apmērā, tai skaitā, valsts mežos - 77,5 tūkst. latu un pārējos mežos 296,9 tūkst. latu apmērā.

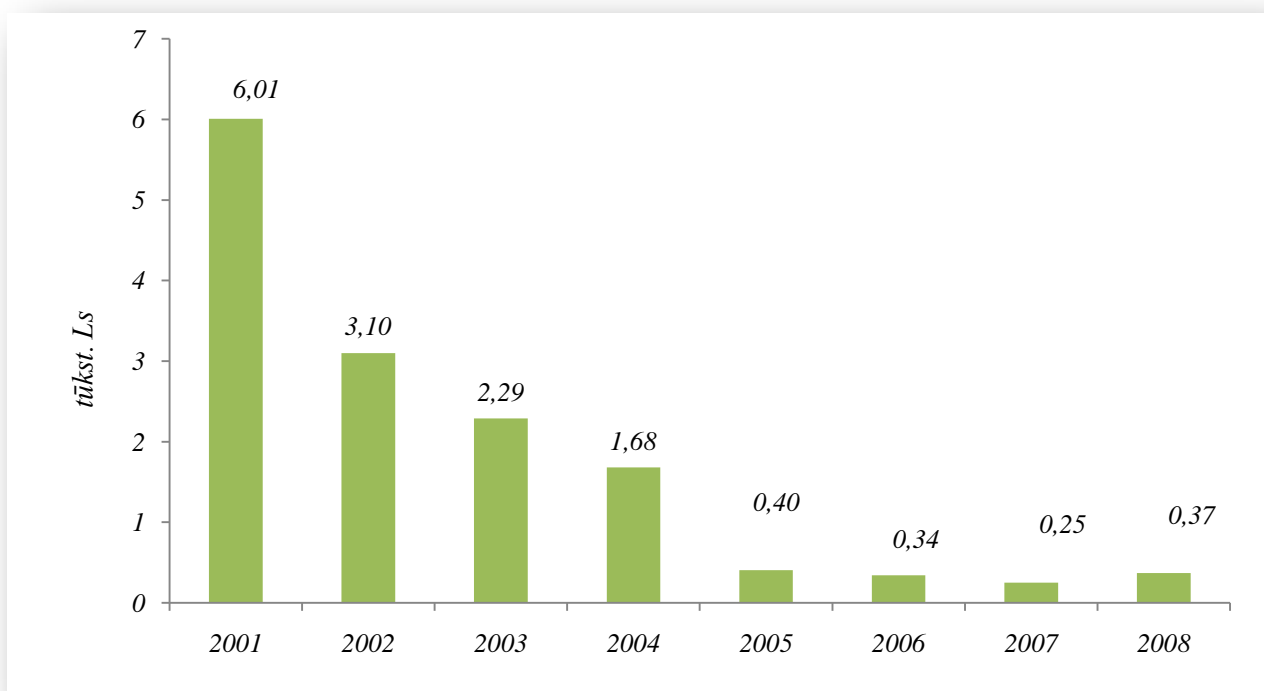

18.attēls. Administratīvo pārkāpumu veidi un to skaits 2006. – 2008.g.

Par konstatētajiem meža apsaimniekošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem Valsts meža dienesta amatpersonas 2008.gadā pieņēmušas 1 011 lēmumus par administratīvo sodu uzlikšanu. Vainīgajām personām uzlikto administratīvo sodu apmērs kopā sastāda 77,4 tūkst. latu. Tai skaitā administratīvais sods vainīgajām personām par meža atjaunošanas prasību pārkāpumiem uzlikts 580 gadījumos ar kopējo uzlikto naudas sodu summu 51,7 tūkst. latu un par augošu koku patvaļīgu ciršanu - 148 gadījumos ar kopējo uzlikto naudas sodu summu 11,5 tūkst. latu.

19.attēls. Patvaļīgas augošu koku ciršana gadījumu skaits 2001. – 2008.g.

20.attēls. Patvaļīgas cirtes rezultātā radīto zaudējumu apmērs 2001.-2008.g., tūkst. Ls

2008.gadā par meža apsaimniekošanu un izmantošanu regulējošo normatīvo aktu pārkāpumiem uzliktais naudas sods kopumā labprātīgi samaksāts vai piedzīts 46,0 tūkst. latu apmērā.

2.2.6. MEDĪBU NORMATĪVO AKTU IEVĒROŠANA UN MEDĪBU RESURSU STĀVOKĻA KONTROLE

Latvijas Republikas Bioloģiskās daudzveidības Nacionālajā programmā, ko Ministru kabinets akceptējis 2000.gada 16.maijā, ir uzsvērti šādi medību saimniecības organizēšanas principi – veicināt ilgtspējīgas medību saimniecības attīstību un novērst neatbilstošas un nelikumīgas medības.

Lai realizētu šos principus, ir radīta normatīvo aktu bāze, kas nodrošina ekoloģiski pamatotu īpatņu skaitu medījamo dzīvnieku populācijās, optimizē medību iecirkņu lielumu, samērojot to platību ar lielo medījamo dzīvnieku populācijām nepieciešamo teritoriju, kā arī paredz vienotu medījamo dzīvnieku populāciju monitoringu. Dienests uzrauga šo prasību ievērošanu un piedalās to īstenošanā.

Medību normatīvo aktu ievērošanas kontrole

Medību normatīvo aktu ievērošanas kontroles galvenais mērķis ir novērst neatbilstošas un nelikumīgas medības. Ja netiek novērstas nelikumīgas medības, tās ne tikai var būtiski samazināt īpatņu skaitu kādā populācijā, bet arī neļauj savākt pilnīgu informāciju par nomedīto dzīvnieku skaitu, tādējādi ietekmējot medību resursu novērtējumu un to izmantošanas iespēju prognozes.

Medījamo dzīvnieku uzskaitē

Medījamo dzīvnieku uzskaitē ir medību resursu pārvaldīšanas procesa sastāvdaļa, kas Latvijas Republikā ir valsts uzdevums. Dienests ik gadus veic medījamo dzīvnieku uzskaitē un aprēķina limitēto medījamo dzīvnieku lielāko pieļaujamo nomedīšanas apjomu saskaņā ar zemkopības ministra apstiprinātu kārtību. Uzskaitē nenotiek kā vienlaicīga akcija, bet gan kā dzīvnieku skaita ikgadējs vērtējums pēc stāvokļa uz 1.aprīli (medījamiem putniem pēc stāvokļa uz 15.maiju). Uzskaitē tiek 21 medījamo zīdītāju suga, bet no putniem – medņi, rubeņi un mežzirbes – kopā 24 dzīvnieku sugas. 2008.gadā līdzīgi kā iepriekšējās medību sezonās, galveno medījamo dzīvnieku skaits turpina pieaugt vai ir stabils. Galveno sugu populāciju dinamika atspoguļota grafikos.

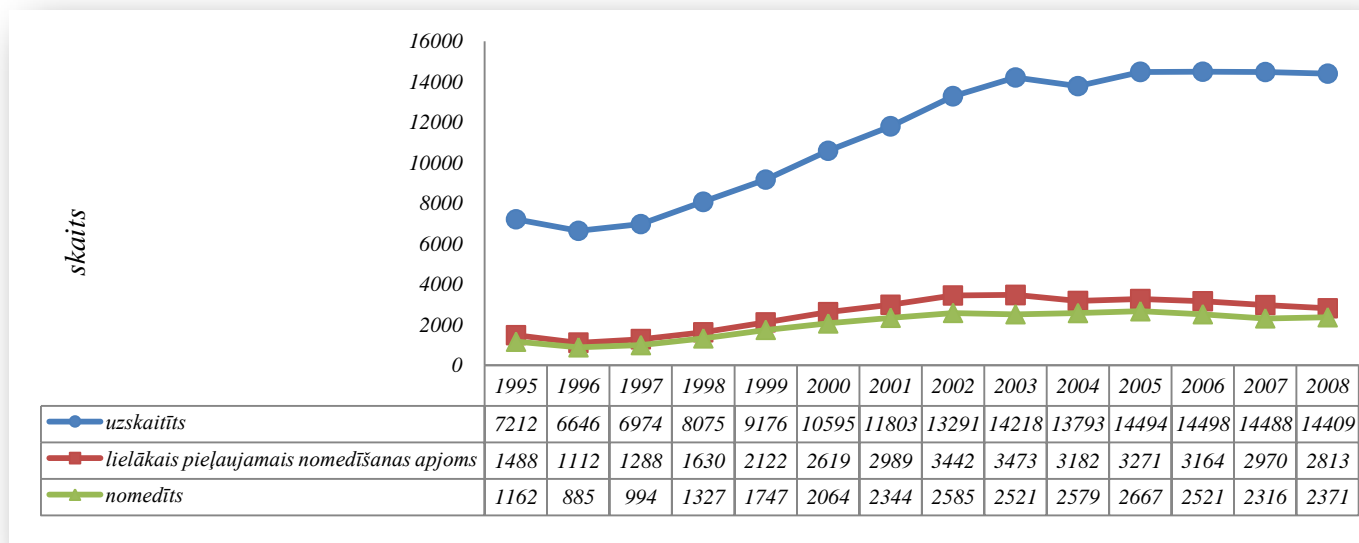
Nomedīšanas apjomu administrēšana

Nomedīšanas apjomu administrēšana ir viens no galvenajiem uzdevumiem, lai nodrošinātu ekoloģiski pamatotu īpatņu skaitu populācijās, samazinātu pretrunas starp medību saimniecību un citu nozaru interesēm medījamo dzīvnieku vai pašu medību nodarīto zaudējumu dēļ un veicinātu ilgtspējīgas medību saimniecības attīstību.

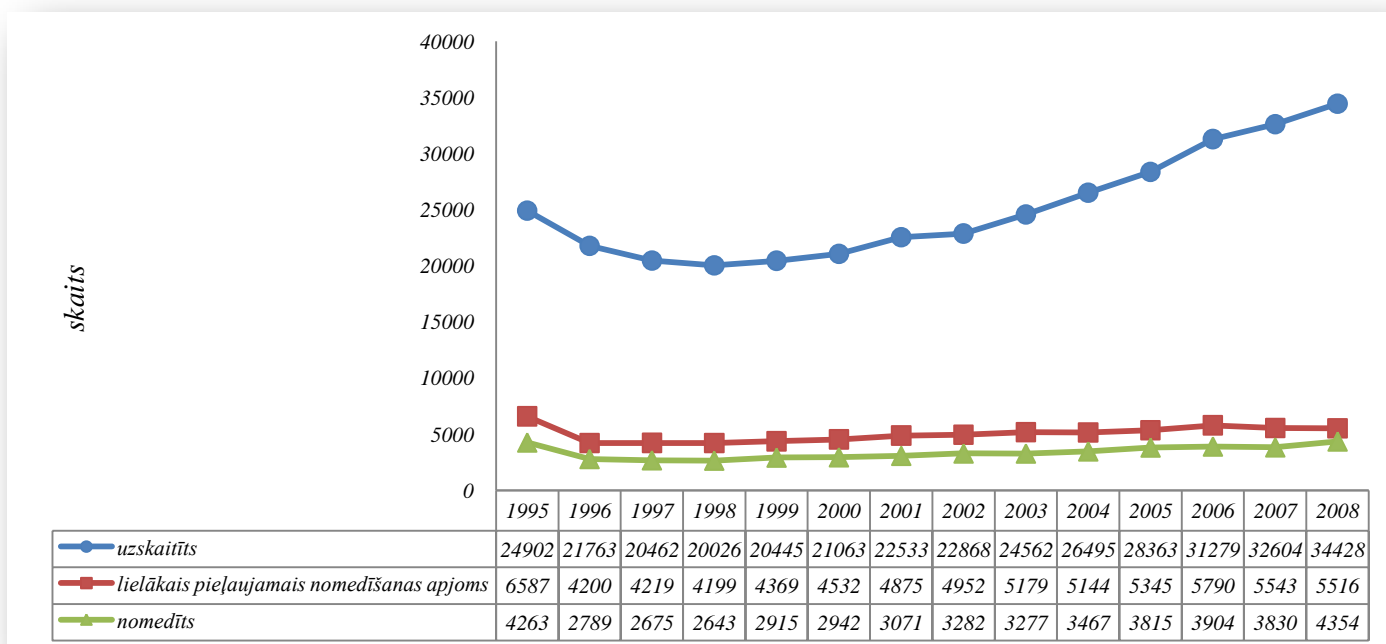
Pirms medību sezonas sākuma Dienests izsniedz limitēto medījamo dzīvnieku medību atļaujas medību tiesību lietotājiem.

Kopš 2000.gada sāk pieaugt galveno medījamo sugu dzīvnieku nomedīšanas apjomi, kas liecina par to, ka populāciju kvantitatīvie rādītāji uzlabojas. Strikti ievērojot optimālos medījamo dzīvnieku populāciju apsaimniekošanas modeļus, ir izdevies apturēt medījamo dzīvnieku populāciju lejupslīdi un panākt medījamo dzīvnieku skaita un nomedīšanas apjomu palielināšanos. Aizvadītajā gadā dažviet

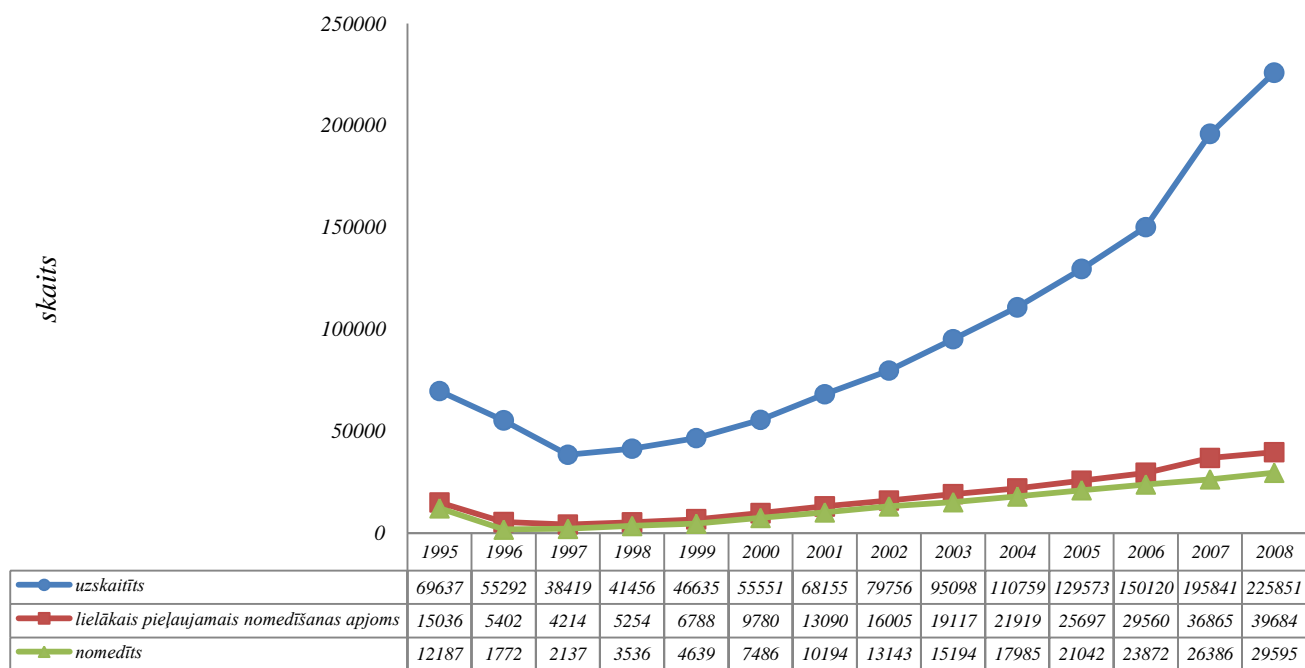
ticis pieņemts lēmums bebru un meža cūku skaita samazināšanai, kā arī stirnu skaita turpmākai nepalielināšanai.

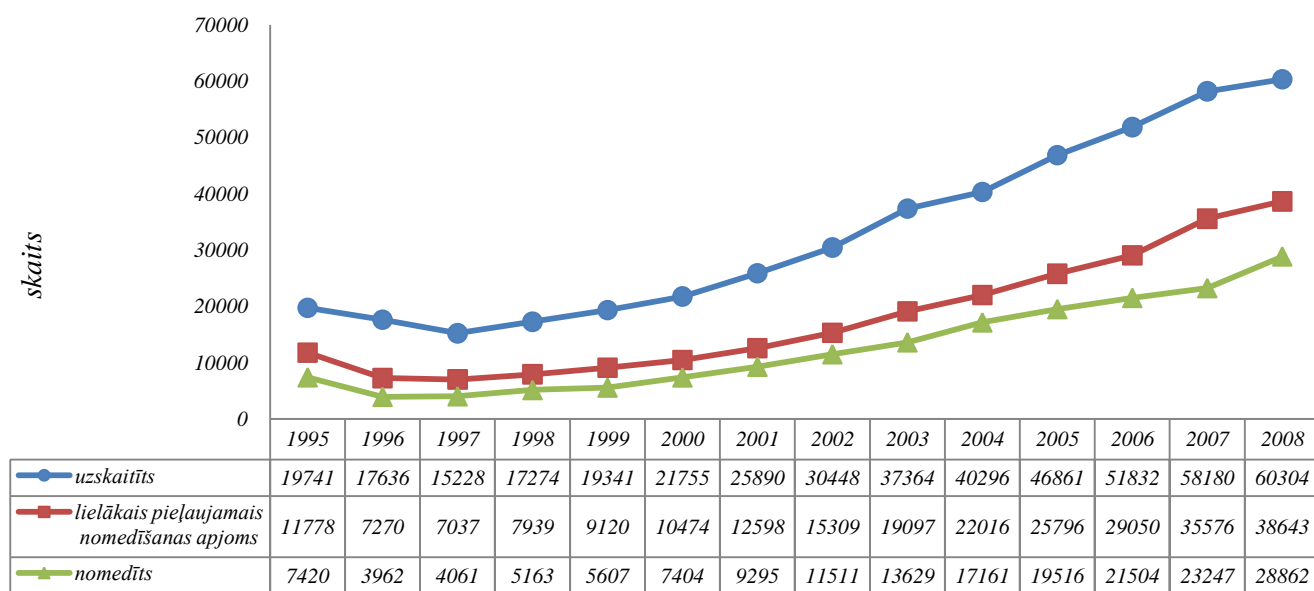
21.attēls. Aļņu uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

22.attēls. Staltbriežu uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

23.attēls. Stirnu uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

24.attēls. Mežacūku uzskaitē, limits un nomedīšanas apjoms medību sezonās, skaits

Mednieku eksaminācija un mednieku apliecību izsniegšana

Mednieku eksaminācija nepieciešama, lai nodrošinātu to, ka persona, kura saņem mednieka apliecību vismaz pamatzināšanu līmenī pārzinātu būtiskākos medību saimniecības jautājumus. Pamatojoties uz Medību likumu, mednieka apliecību izsniedz virsmežniecībās pēc tam, kad nokārtots eksāmens mednieku eksaminācijas komisijā.

Šobrīd Latvijā ir derīgas vairāk nekā 41 tūkst. Dienesta izsniegtas mednieku apliecības un ziņas par šīm personām tiek uzglabātas Dienesta datu bāzē. Pamatojoties uz datiem par izsniegtajām mednieku sezonas kartēm, Latvijā ir aptuveni 22,5 tūkst. aktīvu mednieku. Gadā tiek eksaminēti un izsniegtas mednieku apliecības aptuveni 250 medniekiem.

Eiropas Savienības interešu sfērā ietilpstošo dzīvnieku sugu monitorings

Monitoringa mērķis ir sistemātiski iegūt datus par starptautiski apdraudētu, bet lokāli plaši izplatītu sugu populāciju stāvokli saistībā ar pieļaujamām izmantošanas normām un paņēmieniem, proti, noteikt, vai populācijas sekmīgi atjaunojas pie dotās medību slodzes.

Vairākas Latvijā medijamo dzīvnieku sugas, kuru medīšanas intensitāte un vietējie vides apstākļi pilnībā nodrošina populāciju atjaunošanos vai pat pieaugumu, Eiropas valstu vai globālā mērogā ir apdraudētas un tādēļ iekļautas aizsargājamo sugu sarakstos. Šo sugu aizsardzību nosaka Latvijā ratificētas starptautiskās konvencijas un Eiropas Savienības valstu likumdošana. Taču minētie starptautiskie dokumenti pieļauj ar vietējiem apstākļiem saistītas atkāpes no vispārējām prasībām, ja vien vietējo specifiku pamato ar konkrētiem regulāri ievāktiem datiem.

Dienests iesaistās vides ministra apstiprināto sugu aizsardzības plānu īstenošanā un veic monitoringu vilkiem, lūšiem, daļēji arī medņiem un rubeņiem.

Lielo plēsēju monitoringa ietvaros Dienests veic svaigu pēdu vienlaicīgu uzskaiti ar mērķi iegūt neapstrīdamu informāciju par vilku un lūšu izplatību. Latvijā pasākums tiek īstenots jau piekto gadu. 2008.gada 28.martā svaigas vilku pēdas konstatētas 182 (28,1%) no 648 uzskaites vienībām vai mežsargu apgaitām. Svaigu lūšu pēdu bijis vēl vairāk – 253 (39%) apgaitās no 648. VMD pārbauda arī iedzīvotāju ziņojumus par gadījumiem, kad lielle plēsēji uzbrukuši mājdzīvniekiem. 2008.gadā ziņots par 17 vilku, lūšu un klaiņojošu suņu uzbrukumiem. Kopā gada laikā saplosīts vai savainots 51 mājdzīvnieks, tajā skaitā 40 aitas un 6 kazas. VMD nosaka lielāko pieļaujamo vilku un lūšu nomedīšanas apjomu saskaņā ar sugu aizsardzības plāniem. 2008./2009. gada medību sezonā valstī nomedīti 200 vilki un 117 lūši.

2.2.7. ZINĀTNISKĀS IZPĒTES MEŽU APSAIMNIEKOŠANA

Dienesta struktūrvienība īpašu uzdevumu veikšanai – zinātniskās izpētes mežu pārvaldīšanai un zinātnisko pētījumu nepārtrauktības, kā arī meža sēklu kontroles nodrošināšanai ir **Meža pētīšanas stacija**. Meža pētīšanas stacijai ir trīs informācijas centri – Kalsnavā, Jelgavā un Smiltēnē un Meža sēklu kontroles laboratorija. Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas kārtību nosaka Ministru kabineta 2004.gada 27.jūlija noteikumi Nr.630 “Zinātniskas izpētes mežu apsaimniekošanas kārtība.”.

Zinātniskās izpētes meži ir valsts mežu teritorijas, kurās dažādos laikposmos ierīkoti zinātniskās izpētes objekti – meža selekcijas un ģenētikas, mežkopības, integrālā meža monitoringa parauglaukumi vai citi zinātniskās izpētes objekti, kurus izmanto izpētei, mācībām un demonstrējumiem.

Meža pētīšanas stacija šobrīd apsaimnieko zinātniskās izpētes mežus 28,9 tūkst. ha platībā. Tie veidojas no 7 atsevišķiem mežu masīviem (mežu novadiem), kas izvietoti valsts 9 administratīvo

rajonu un 23 vietējo pašvaldību teritorijās.

Meža sēkļu kontroles laboratorija veic sēkļu kvalitātes pārbaudi atbilstoši standartiem un noteikumiem par reprodūktīvo materiālu, izsniedz sēkļu kvalitāti apstiprinošus dokumentus un domstarpību gadījumā veic arbitrāžas funkciju.

1.tabula

Zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošana 2008.gadā

<i>Darba veids</i>	<i>Mērvienība</i>	<i>Izpildītais apjoms</i>
Augsnes sagatavošana	ha	88,7
Meža atjaunošana	ha	92,2
Meža dabiskā atjaunošanās	ha	46,5
Meža kultūru papildināšana	ha	31,2
Meža kultūru aizsardzība pret kaitēkļiem	ha	135,6
Jaunaudžu kopšana	ha	538,2
Kultūru kopšana	ha	346,4
Kvartālstīgu kopšana	km	73,08
Meliorācijas grāvju kopšana	km	75,96
Meliorācijas grāvju pārtīrīšana	km	7,38
Caurteku remonts	gab.	36
Meža ceļu uzturēšana	km	403,0
Meža ceļu remonts	km	11,77
Uguns aizsardzības mineralizēto joslu uzturēšana	km	37,16
Galvenā cirte	ha/ m ³	184,0 / 49 765
Kopšanas cirte	ha/ m ³	524,6 / 11 005
Sanitārā cirte	ha/ m ³	167,7/ 1 543

2.2.8. ATBALSTS (KONSULTĀCIJAS UN PAKALPOJUMI) MEŽA ĪPAŠNIEKIEM

Konsultāciju pakalpojumu centrs ir Dienesta struktūrvienība, kuras darbības mērķis atbalstīt meža īpašniekus gan ar padomu ikdienas meža apsaimniekošanas darbos, gan attiecībā uz Eiropas Savienības un valsts atbalsta finansējuma apguvi, gan sniedzot kvalitatīvus meža apsaimniekošanas pakalpojumus. Konsultāciju pakalpojumu centrs sastāv no centrālās administrācijas un 26 apakšstruktūrvienībām – nodaļām, kuras atrodas visos Latvijas rajonos. Divās nodaļās ir arī apmācību centri - Alūksnes nodaļā apmācību centrs „Mežtekas” un Madonas nodaļā apmācību centrs ”Pakalnieši”.

Konsultāciju pakalpojumu centrs:

- ✓ **informē** meža īpašniekus par aktualitātēm meža nozarē, iespējām piesaistīt valsts un ES finansējumu un citiem jautājumiem;
- ✓ **konsultē** par ES un valsts atbalsta saņemšanas iespējām, meža atjaunošanu, kopšanu, izmantošanu, ieaudzēšanu, kā arī citiem ar meža apsaimniekošanu saistītiem jautājumiem. Konsultācijas sniedz birojos un ar izbraukumu uz mežu;
- ✓ **apmāca** meža īpašniekus, organizējot informatīvus un praktiskus seminārus, lasot lekcijas, piedāvājot apmeklēt meža mācību takas, kā arī organizē apmācības topošajiem medniekiem;
- ✓ **sniedz pakalpojumus** ES projektu un ar to saistīto dokumentu izstrādē un realizēšanā; cirsmu iestigošanā un skices zīmēšanā; cirsmu dastošanā, izvērtēšanā un novērtēšanā; meža inventarizācijā; meža īpašuma un cirsmu tirgus vērtības noteikšanā, kā arī veic meža atjaunošanas un kopšanas darbus.

Konsultāciju pakalpojumu centrs 2008.gadā veica apjomīgu darbību meža īpašnieku informēšanā, konsultēšanā un apmācībā - organizēti 123 semināri un informatīvi sadarbības pasākumi meža īpašniekiem, t.sk. 60 par ES atbalstu, dalība 223 citu institūciju (piem. pagastu lauku konsultantu, Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra) organizētos pasākumos, sniegtas 2,2 tūkst. konsultācijas (78 % bezmaksas) un publicēti 190 raksti rajonu preses izdevumos. Informācija dažādos semināros un sadarbības pasākumos kopumā sniegta aptuveni 7 tūkst. interesentu. Uzsākta mednieku un medību vadītāju kandidātu apmācība, 2008. gada nogalē apmācot 60 personas.

Meža īpašniekiem sniegti pakalpojumi Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam atbalsta pasākumu mežsaimniecībai ietvaros projektu pieteikumu un meža apsaimniekošanas plānu izstrādei 162 reizes. Lielākā interese par Eiropas Savienības finansējuma izmantošanu bija Cēsu, Liepājas, Kuldīgas, Madonas un Saldus rajonos.

Meža īpašniekiem sniegti 1506 meža apsaimniekošanas pakalpojumi, galvenokārt ar cirsmu fonda sagatavošanu saistītie pakalpojumi un Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam atbalsta pasākumu ietvaros atbalstāmo platību robežu iezīmēšana dabā un platību skiču sagatavošanu. Sniegti arī meža atjaunošanas un jaunaudžu kopšanas pakalpojumi, kā arī meža īpašuma tirgus vērtības noteikšana, meža inventarizācija un citi ar meža apsaimniekošanu saistīti pakalpojumi.

Informāciju par meža apsaimniekošanas jautājumiem un Konsultāciju pakalpojumu centru var atrast mājas lapā www.kpc.gov.lv un izdevumā meža īpašniekiem “Čiekurs”, kas bez maksas pieejams Konsultāciju pakalpojumu centra nodaļās un mežniecībās.

Plašāka informācija par Konsultāciju pakalpojumu centra darbību 2008.gadā apkopota pārskatā, kas pieejams Konsultāciju pakalpojumu centru mājas lapā www.kpc.gov.lv sadaļā *Par mums*.

2.3. MEŽA VALSTS REĢISTRA INFORMĀCIJAS SISTĒMA

Dienests uztur vienu no valstī nozīmīgākajām meža resursu datu bāzēm – **Meža valsts reģistru**, kas ir informācijas sistēma par mežu un tajā notiekošo saimniecisko darbību. Meža valsts reģistrs tiek aktualizēts, reģistrējot informāciju par meža inventarizācijām un faktiski veikto saimniecisko darbību. Reģistra dati kalpo par atbalstu meža apsaimniekošanas normatīvo aktu ievērošanas uzraudzībai un mežaudžu vērtības un zemes kadastrālās vērtības noteikšanai.

2008.gadā Dienests ir radis iespēju nodrošināt turpat 100 meža īpašniekiem, kā arī virknei īpaši aizsargājamo dabas teritoriju un plānošanas reģionu administrācijām pieeju Meža valsts reģistra datiem un meža digitālajai kartei.

Normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā sagatavoti un nodoti dati Valsts zemes dienestam nekustamā īpašuma nodokļa un nodokļa prognozes sagatavošanai. Kā jauna datu apmaiņas iniciatīva minama datu sagatavošana Lauku atbalsta dienestam Savstarpējās atbilstības kontroles sistēmas ietvaros.

Atbilstoši 2008.gada darba plānam, Meža valsts reģistra programmatūra papildināta ar meža zemes transformācijas pieteikumu un lēmumu reģistrēšanas sadaļu. Veiktas izmaiņas reģistra programmatūrā, lai nodrošinātu informatīvo atbalstu „Vienas pieturas mežniecības” funkciju realizēšanai.

Dienests 2008.gadā turpināja attīstīt attālinātās uzraudzības sistēmu - meža ģeogrāfiskās informācijas sistēmu. Lai paplašinātu meža ģeogrāfiskās informācijas sistēmu un tajā uzkrāto kartogrāfisko pamatdatu mobilo pieejamību, paaugstinātu dienesta veikto pārbaužu precizitāti un operativitāti, veikta jaunāko tehnoloģiju mobilo mērierīču testēšana. Kā lietderīgākā izvēlēta Globālās pozicionēšanas sistēma ar iespēju, papildus uzmērīšanas funkcionalitātei, šajā pašā ierīcē pārskatīt uzraugāmo teritoriju kartogrāfisko un datu bāzes informāciju, saņemt to attālināti no centrālās datu bāzes un veikt uzmērītās informācijas augšupielādi. Rezultātā katra Dienesta struktūrvienība ir aprīkota ar uztvērēju, veikta visu lietotāju apmācība, nodrošināta nepieciešamās kartogrāfiskās un datu bāzes informācijas saņemšanas procedūra, sākta iekārtu pielietošana uzraudzības funkciju atbalstam.

2.4. KVALITĀTES VADĪBA UN IEKŠĒJĀ KONTROLE

Kvalitātes vadības sistēma

Dienests 2008. gadā turpināja strādāt pie kvalitātes vadības sistēmas pilnveidošanas. 2008.gada laikā tika izstrādātas jaunas un pilnveidotas esošās procedūras. Dienestā ir ieviestas 32 procedūras. Procedūru ieviešana veicina vienotu izpratni Dienesta pamatdarbības jautājumos un uzlabo sniegto pakalpojumu kvalitāti.

Meža pētīšanas stacijas Meža sēkļu kontroles laboratorijā turpinājās darbs pie Kvalitātes sistēmas dokumentācijas izstrādes un laboratorijas aprīkojuma pilnveidošanas. 2008.gada beigās

laboratorija iesniedza pieteikumu akreditācijai atbilstoši LVS EN ISO 17025 standarta prasībām Latvijas nacionālajā akreditācijas birojā.

2008.gadā Dienestā tika izstrādāts un iesniegts projekts konkursam Eiropas Sociālā fonda darbības programmā „Cilvēkresursi un nodarbinātība” aktivitātei „Kvalitātes vadības sistēmas izveide un ieviešana”.

2008.gadā tika turpināts darbs pie kvalitātes vadības sistēmas auditu veikšanas, kuru veic no Dienesta darbinieku vidus atlasīti un audita metodoloģijai apmācīti speciālisti. 2008.gadā tika veikti 5 kvalitātes sistēmas auditi.

Iekšējais audits un kontrole

2008.gadā Dienests plānoja veikt 35 auditus, no tiem 24 auditus teritoriālajās struktūrvienībās, 10 auditus Dienesta centrālajā administrācijā un 1 neplānotu auditu.

Faktiski 2008.gadā no plānotā apjoma noslēgti 24 auditi, no tiem 23 plānotie auditi un 1 neplānotais audits.

Pirms teritoriālo struktūrvienību auditiem, esošās auditējamās sistēmas tiek precizētas atbilstoši faktiskās situācijas nepieciešamībai un apstiprinātas ar Dienesta ģenerāldirektora rīkojumu.

Atbilstoši 2008.gada darba plānam pārskata gada laikā ir pārbaudītas, analizētas un novērtētas Dienesta noteiktās iekšējās kontroles sistēmas. Par veikto auditu rezultātiem Dienesta ģenerāldirektoram iesniegti iekšējā audita un kontroles ieteikumu ieviešanas grafiki, kas apstiprināti ar rīkojumiem. 2008.gadā iesniegti 112 ieteikumi, no kuriem ieviesti 86 (77%).

3. BUDŽETA INFORMĀCIJA

2008.gadā Dienests realizēja valsts budžeta programmu „**Meža resursu ilgtspējības saglabāšana**” ar kopējo programmas finansējumu 21,33 milj. latu (ar budžeta grozījumiem), t.sk. apakšprogrammas „Meža resursu valsts uzraudzība” finansējums 21,27 milj. latu un apakšprogrammas „Valsts atbalsta pasākumi meža nozarē” - Meža attīstības fonda projektu ietvaros 0,06 milj. latu.

Pārskata gadā Dienestam tika samazināts finansējums kopsummā 1,05 milj. latu apmērā, t.sk. 0,78 milj. lati atlīdzībai, 0,15 milj. lati precēm un pakalpojumiem, 0,12 milj. lati kapitālajiem izdevumiem. Samazinoties finansējumam, tika samazināta atlīdzība nodarbinātajiem, netika veikti nepieciešamie uzlabojumi un iegādāts aprīkojums no Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem pārņemtajam meža uguns apsardzības autotransportam. Finansējuma samazinājums kapitālajiem izdevumiem ietekmēja kapitālo remontu un rekonstrukciju veikšanu, kā arī nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatā.

2.tabula

Budžeta programmas „Meža resursu ilgtspējības saglabāšana” izlietojums, Ls

N.p.k.	Rādītājs	2007.gadā (faktiskā izpilde)	2008.gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde (naudas plūsma)
1.	Ieņēmumi (kopā):	20 583 639	21 327 406	20 728 926
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	18 590 536	19 202 540	19 202 540
1.2.	Finansējums no Meža attīstības fonda	50 394	61 204	61 204
1.3.	Ieņēmumi no sniegtajiem maksas pakalpojumiem un citi pašu ieņēmumi	1 942 709	2 063 662	1 465 182
2.	Izdevumi (kopā):	21 088 493	21 343 076	21 257 309
2.1.	Uzturēšanas izdevumi	19 662 391	19 898 566	19 812 819
2.2.	Izdevumi kapitālieguldījumiem:	1 426 102	1 444 510	1 444 490
	t.sk. investīcijas	279 965	280 000	279 997
	Ārvalstu finanšu palīdzības naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	703 000	x	x
	Maksas pakalpojumu un citu pašu ieņēmumu naudas līdzekļu atlikumu izmaiņas palielinājums (-) vai samazinājums (+)	x	15 670	15 670

3.tabula

Darbības rezultātu izpilde 2008.gadā

Darbības rezultāts	Rezultatīvie rādītāji	Plānotais apjoms	Faktiskā izpilde
Izsniegtas meža zemju transformācijas atļaujas	skaits	400	398
1.līmeņa meža monitorings	parauglaukumu skaits	345	342
Meža inventarizācijas datu kvalitātes lauku pārbaūžu veikšana	ha	50 000	46 220
Saimnieciskās darbības vietu apsekošana	ha	70 000	65 050
Ieaudzēto mežaudžu pārbaūžu veikšana	ha	2 000	1 350
Izsniegti koku ciršanas apliecinājumi	skaits	60 000	56 493
Izsniegti meža reproduktīvā materiāla ieguves apliecinājumi	skaits	200	164
Atestēti meža reproduktīvā materiāla ieguves avoti	skaits	15	16
Sertificētas meža reproduktīvā materiāla partijas	skaits	300	310

<i>Darbības rezultāts</i>	<i>Rezultatīvie rādītāji</i>	<i>Plānotais apjoms</i>	<i>Faktiskā izpilde</i>
Atjaunoto un atjaunošanas termiņu sasniegušo mežaudžu pārbaužu veikšana	ha	60 000	57 241
Uguns novērošanas torņu uzturēšana un atjaunošana	koka/metāla un citu konstrukciju torņu skaits	7/177	7/177
Izsniegtas mednieka sezonas kartes	skaits	25 000	24 000
Izsniegtas limitētās medību atļaujas	skaits	125 000	125 000
Medību formējumu uzraudzība	skaits	2 000	2 794
Medījamo dzīvnieku uzskaitē	sugu skaits	21	21
Medījamo dzīvnieku nometīšanas lielākā pieļaujamā apjoma noteikšana	sugu skaits	9	9
Prognoze par bīstamo kaitēkļu un slimību izplatību mežā	bīstamākie kaitēkļi/slimību sugu skaits	7/2	7/2
Konsultācijas meža īpašniekiem par meža apsaimniekošanas un normatīvo aktu prasību jautājumiem:			
- konsultācijas meža īpašumos	skaits	400	465
- konsultācijas mežniecībās	skaits	1 500	1 742
- semināri	skaits	100	120

Sniegtie pakalpojumi

Dienests sniedz maksas pakalpojumus saskaņā ar Ministru kabineta 2006.gada 17.janvāra noteikumiem Nr.55 „Noteikumi par Valsts meža dienesta sniegto maksas pakalpojumu cenrādi”.

4.tabula

Ieņēmumi no maksas pakalpojumiem 2008.gadā, Ls

<i>Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi</i>	<i>Faktiskie ieņēmumi</i>
Ieņēmumi par dokumentu izsniegšanu un kancelejas pakalpojumiem	4 679
Ieņēmumi par nomu un īri	28 173
Ieņēmumi par pārbaudēm, kuras saskaņā ar normatīvajiem aktiem veic Dienests - meža veselības stāvokļa, iestigoto platību un inventarizācijas elementu pārbaudes, meža un meža zemes novērtēšana u.c. mežsaimnieciskie pakalpojumi	392 698
Citi pašu ieņēmumi, t.sk. ieņēmumi no zinātniskās izpētes mežu apsaimniekošanas	1 039 632
Kopā	1 465 182

Meža īpašniekiem sniegti meža apsaimniekošanas pakalpojumi 2160 reizes, kas sastāv no mežsaimnieciskajiem pakalpojumiem (stigošana, dastošana, meža inventarizācija, darbu uzraudzība, kā arī Latvijas Lauku attīstības programmas atbalsta pasākumu ietvaros atbalstāmo platību robežu iezīmēšana dabā, platību skiču sagatavošana), mežsaimnieciskajiem darbiem (meža atjaunošana, jaunaudžu kopšana, robežstīgu ierīkošana) un lekcijām, apmācībām, dokumentu sagatavošanas pieteikumiem Latvijas Lauku attīstības programmas mežsaimnieciskajiem pasākumiem.

Konsultāciju pakalpojumu centra darbinieki privāto mežu īpašniekiem Latvijas Lauku attīstības programmas atbalsta pasākumu ietvaros sagatavojuši 70 meža apsaimniekošanas plānus un 92 pieteikuma projektus. Lielākā interese par Eiropas Savienības finansējuma piesaisti bija Cēsu, Liepājas, Kuldīgas, Madonas, Ludzas un Saldus rajonos.

4. PERSONĀLS

2008.gada 9.aprīlī zemkopības ministrs M.Roze, Dienesta ģenerāldirektors J.Kinna, ģenerāldirektora vietnieki un Dienesta struktūrvienību vadītāji Ministru kabinetā tikās ar Ministru prezidentu I.Godmani, lai pārrunātu aktuālos jautājumus saistībā ar meža nozari un Dienesta funkcijām.

25.attēls. Ministru prezidenta I.Godmaņa tikšanās ar zemkopības ministru M.Rozi, Dienesta ģenerāldirektoru J.Kinnu, ģenerāldirektora vietniekiem un Dienesta struktūrvienību vadītājiem

2008.gada 3.augustā apritēja 15 gadi kopš ar Ministru kabineta lēmumu tika izveidots Valsts meža dienests. Par godu šim notikumam 2008.gada 8.augustā tika organizēts jubilejas pasākums pie

Zvārtas ieža, kas bija ļoti nozīmīgs pasākums Valsts meža dienestā strādājošiem, it īpaši tiem darbiniekiem, kuri dienestā nostrādājuši visus 15 gadus.

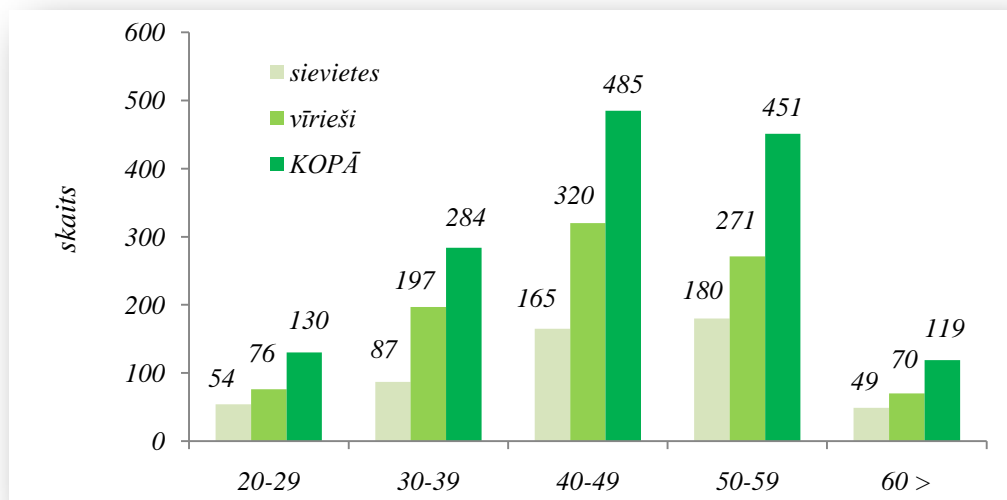

26.attēls. Dienestu 15 darba gadu jubilejā sveic zemkopības ministrs M.Roze, valsts sekretāra vietnieks A.Ozols un valsts sekretāre D.Lucaua.

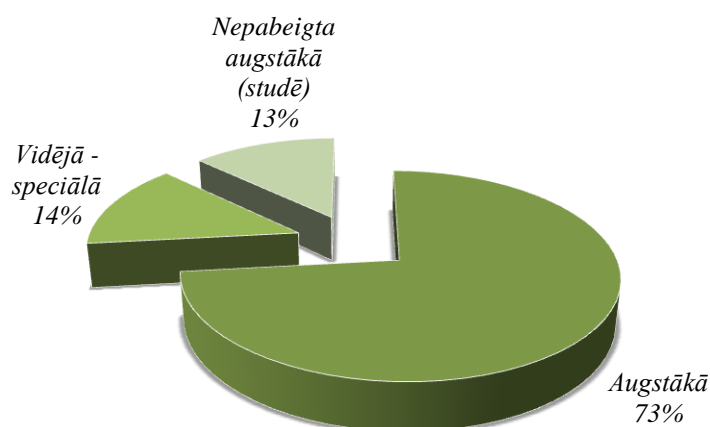
Dienestam funkciju veikšanai 2008.gadā bija piešķirtas 1 591 amata vietas, no kurām 1 203 ierēdņu amata vietas un 388 darbinieku amata vietas, t.sk. 162 apkalpojošais personāls. Budžeta grozījumu rezultātā tika samazināts Dienesta finansējums, kā rezultātā amata vietas tika samazinātas līdz 1562. Faktiski uz 2008.gada 31.decembri bija nodarbināti 1469 cilvēki.

Dienestā 2008. gada laikā darbā tika pieņemti 101, bet atbrīvoti 109 nodarbinātie.

Uz ugunsnedrošā laika periodu meža ugunsapsardzībai, ugunsgrēku ierobežošanai un dzēšanas darbu veikšanai papildus bija piešķirtas 828 ārštata darbinieku vietas.

27.attēls. Dienestā nodarbināto sadalījums pēc dzimuma un vecuma uz 31.12.2008.

28.attēls. Dienestā nodarbināto sadalījums pēc iegūtās izglītības uz 31.12.2008., %

Saskaņā ar Valsts civildienesta likuma pārejas noteikumiem ar 2010.gada 1.janvāri ierēdņa amatu Dienesta ieņemt var tikai persona ar augstāko izglītību. Laika periodā no 2001.gada līdz 2009.gada 1.janvārim, ierēdņu skaits, kuriem nav augstākā izglītība samazinājies no 57% līdz 22%.

Personāla apmācība

2008.gadā pēc Dienesta izstrādātas mācību programmas turpinājās darbs pie mežziņu, mežziņu vietnieku un mežsargu kvalifikācijas paaugstināšanas, šajosursos tika apmācīti 62 mežziņi, 103 mežziņu vietnieki un 405 mežsargi.

Tāpat, kā katru gadu Dienesta darbiniekiem bija iespēja apmeklēt Valsts administrācijas skolas piedāvātos kursus, lai iegūtu amata pildīšanai nepieciešamās papildus zināšanas. 2008.gadā Valsts administrācijas skolas apmācību programmas ir apmeklējuši 470 Dienesta ierēdņi. Savukārt, citu mācību organizāciju seminārus apmeklēja 137 darbinieki. Teritoriālās struktūrvienības saviem darbiniekiem 2008.gadā organizēja 263 seminārus, bet centrālā administrācija - 35 seminārus.

Meža attīstības fonda atbalstītu projektu ietvaros veikta Dienesta darbinieku apmācības par meža gidiem un informatīvā izdevuma „Čiekurs” korespondentiem.

Starptautiskā sadarbība

Izmantojot fonda „Leonardo da Vinči” atbalstu, 2008.gadā tika organizēti divi pieredzes apmaiņas semināri Zviedrijā - Konsultāciju pakalpojumu centra darbinieku grupai pieredzes apmaiņas seminārs „Privāto meža īpašnieku konsultēšanas pieredze Zviedrijā” un Dienvidkurzemes virsmežniecības mežziņu grupai seminārs par valsts funkcijām produktīvas un ilgtspējīgas mežsaimniecības īstenošanā Eiropas Savienības valstu privātajos mežos.

Ziemeļu Ministru padomes Ierēdņu apmaiņas programmas (Exchange of Civil Servants) finansētā projekta ietvaros Dienesta struktūrvienību vadītāji un speciālisti apmeklēja Dānijas meža un dabas aģentūras, kur teorētiski un praktiski iepazinās ar galveno valsts mežu apsaimniekošanas uzdevumu - padarīt mežus maksimāli pieejamus iedzīvotāju rekreācijai. Īslandes meža dienests Latvijas delegācijai bija sagatavojis speciālu programmu ar uzsvaru uz galveno meža politikas

uzdevumu – apmežošanu. Tika apmeklēta meža pētīšanas stacija Mógilsá, Thingvellir nacionālais parks, Nesjavellir ģeotermālā spēkstacija, Haukadalur nacionālais mežs (daudzmērķu mežsaimniecība), Hekla apmežošanas projekts (degradēto zemju apmežošanas ainavu aizsardzībai un rekreācijas plānošanai), Augsnes aizsardzības dienests, Tumastadir kokaudzētava.

Dienesta vadošie darbinieki un speciālisti regulāri katru gadu piedalās un sniedz informāciju par savu organizāciju un Latvijas meža resursu apsaimniekošanu Latvijas vizīšu laikā Eiropas Savienības finansētās maģistratūras studiju programmas Euroforester (Zviedrijas Lauksaimniecības universitāte, sadarbībā ar 13 universitātēm no Krievijas, Ukrainas, Polijas, Igaunijas, Latvijas, Lietuvas, Dānijas un Vācijas) studentiem un Krievijas Federācijas dažāda līmeņa meža nozares darbiniekiem.

Dienestam izveidojusies sadarbība arī ar Skotijas (Lielbritānija) nodibinājumu ARCH Network Heritage Training, kura paspārnē projekta Nature Exchange ietvaros Dienesta organizētā seminārā par dabas daudzveidības ziņā nozīmīgām Latvijas vietām dodas Skotijas meža dienesta, nevalstisko dabas organizāciju un citu ar dabas resursu apsaimniekošanu saistīto organizāciju darbinieki. 2008.gadā skotu speciālisti iepazinās ar Ziemeļvidzemes un Lubānas ezera apkārtnes dabas vērtībām.

5. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

Dienesta viens no galvenajiem uzdevumiem ir regulāri apkopot datus par meža resursu stāvokli valstī. Lai realizētu valsts iestādes pienākumu un informētu sabiedrību par savu darbību, informācija par meža atjaunošanu, meža ieaudzēšanu, meža kopšanu, plānotajiem un faktiski izcirstajiem koksnes apjomiem, meža veselības stāvokli, dabas aizsardzības prasību ievērošanu mežos, meža monitoringa rezultātiem, meža ugunsapsardzību un medību resursiem tiek darīta zināma sabiedrībai gan ar plašsaziņas līdzekļu starpniecību, gan tā ir pieejama interneta mājās lapā www.vmd.gov.lv.

Sabiedrības informēšanu reģionos savukārt veic Dienesta teritoriālās struktūrvienības ar reģionālo plašsaziņas līdzekļu starpniecību, kā arī semināros un apmeklējuma reizēs atbildot uz interesējošiem jautājumiem.

Plašāku sabiedrības daļu Dienests iesaista Meža dienu pasākumos. Dienesta darbinieki kopā ar skolu jauniešiem, pašvaldību darbiniekiem un citiem sadarbības partneriem vairāk kā 300 pasākumos visā Latvijā stādīja jaunu mežu, tīrīja mežu no atkritumiem, sakopa parkus un alejas, izlika putnu būrīšus un darīja citus darbus.

Tā kā 2008.gadā bija Meža dienu astoņdesmitgade, tad tapa vairākas grāmatas, saistībā ar šo notikumu. Tika izdota autoru kolektīva sagatavota grāmata „Meža dienas Latvijā”, kurā apzināta un apkopota Meža dienu vēsture laika periodā no 1928. līdz 2008.gadam. Šāds apkopojums par Meža dienām tapa pirmo reizi, tajā vienkopus ir pārskatāms kā veidojušās, kā mainījušās un kāpēc vispār ir radušās Meža dienas. Šī grāmata ir atrodamā katrā bibliotēkā.

Tika izdota grāmata „Meža dienas laikmeta griežos”, kur apkopota informācija par to kā mainījušās Meža dienas astoņdesmit gadu laikā – par Meža dienām kā tradīciju, kas cauri laikiem saglabājusies līdz pat mūsu dienām.

Speciāli Meža dienām izveidoja izstādi, kur varēja izsekot kā astoņdesmit gadu garumā ir attīstījušās un mainījušās Meža dienas, kādi cilvēki piedalījušies un kāds ir bijis viņu veikums.

Grāmatā "Meža ABC" apkopoti bērnu zīmējumi, kas ir veltījums Latvijas 90 gadiem un Meža dienu 80 gadiem.

Konsultāciju pakalpojumu centra darbinieki 2008.gadā devuši ievērojamu ieguldījumu sabiedrības, tai skaitā skolu jaunatnes izglītošanā. Kopumā organizēti 40 nozīmīgi pasākumi, kurus apmeklējuši 4557 dalībnieki.

Ar Meža attīstības fonda atbalstu tika realizēti projekti „Meža dzīvotspēja”, „Meža ABC” un „Informatīvais izdevums „Čiekurs” – informācijas avots meža īpašniekiem un citiem interesentiem”, kā rezultātā 2008.gada maijā Kuldīgas rajonā tika organizēts vērienīgs pasākums skolniekiem un meža īpašniekiem „Meža ABC”, labiekārtotas un pilnveidotas piecas meža izziņas takas un sagatavota informācija par tām, apmācīti 12 meža gidu, ar kuru līdzdalību notika kupli apmeklēti pasākumi meža takās, izstrādāti 17 meža tēlu tērpi un programma darbam ar skolniekiem, kā arī apmācību centrā „Pakalnieši” izveidots vides objekts pieradināto dzīvnieku sēta. Projekta ietvaros izdota grāmata „Mežs gadalaiku ritmos”. Apmācību centrā „Pakalnieši” organizētas vairāk kā 80 ekskursijas, ko apmeklējuši 2,3 tūkst. dalībnieku.

Meža īpašniekiem četras reizes gadā 10 tūkst. eksemplāru tirāžā izdots informatīvais izdevums „Čiekurs”, kā arī katru mēnesi e-Čiekurs un četras informatīvās lapas par Latvijas Lauku attīstības programmas 2007.-2013.gadam atbalsta pasākumiem mežsaimniecībā:

- ✓ Meža ekonomiskās vērtības uzlabošana;
- ✓ Mežsaimniecības ražošanas potenciāla atjaunošana ugunsgrēku un dabas katastrofu radīto postījumu vietās;
- ✓ Meliorācijas sistēmu būvniecība, rekonstrukcija un renovācija meža un lauksaimniecības zemēs;
- ✓ Lauksaimniecībā neizmantojamās zemes pirmreizējā apmežošana.

Projekta ietvaros sadarbībā ar mežkopu Aiju Zviedri izdota grāmata „Praktiski padomi meža saimniekam”.

6. PLĀNI 2009. GADAM

6.1. 2009.GADA PRIORITĀTES UN PLĀNI

Riski un neskaidrības

Dienesta darbu un attīstību kavē neskaidrā situācija saistībā ar valsts budžetu, kura attiecīgi ietekmē finansējumu un ar normatīvajiem aktiem noteikto funkciju izpildi.

Lai pabeigtu Dienesta teritoriālo struktūrvienību (mežniecību) reorganizāciju, Dienests turpinās sekot pašvaldību teritoriālās reformas procesiem attiecībā uz apriņķu veidošanu, kas pašreiz ir neskaidrs un ietekmē Dienesta reorganizācijas pabeigšanu.

Ugunsdrošības un ugunsdzēsības likuma pārejas noteikumi paredz, ka sākot ar 2011.gadu meža ugunsgrēku ierobežošanas un likvidēšanas darbus (kas ir tikai daļa no meža ugunsapsardzības) pārņems Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienests. Pastāv risks, ka Dienests funkciju pildīs līdzšinējā apjomā arī pēc 2011.gada, ņemot vērā to, ka funkciju pārdales uzsākšana tiek vairākkārtīgi pārcelta un pašlaik Ministru kabinets nav noteicis funkciju pārņemšanas grafiku.

Prioritātes un plāni

Dienesta darbības procedūru pārskatīšana, lai funkciju realizēšanai optimizētu un vienkāršotu veicamās darbības, mazinātu administratīvo slogu.

Turpinās dalība valsts un Eiropas Savienības atbalsta pasākumu administrēšanā un koordinācijā, sadarbībā ar Lauku atbalsta dienestu. Piedalīšanās atbalsta pasākumu realizācijā, kas saistīti ar *Natura 2000* maksājumiem, Savstarpējās atbilstības pārvaldības prasību ieviešanu un Meža vides maksājumiem.

Kā viena no darba prioritātēm ir Meža valsts reģistra sistēmas pilnveidošana, ieviešot ES atbalsta pasākumu saskaņojumu ievadīšanu elektroniskajā datu bāzē.

Turpinās iesāktais darbs pie Dienesta virsmežniecību darbinieku apmācībām Ģeogrāfiskās informācijas sistēmas plašākai pielietošanai ikdienas darbā. Turpināsies darbs pie Meža kontroles teritorijas programmas, kura pakāpeniski tiek ieviesta ugunsapsardzībā un medību regulējošo normatīvo aktu uzraudzībā, kā arī vides un dabas resursu pārvaldībā.

Kā svarīgu uzdevumu esam izvirzījuši meža reproduktīvā materiāla ražotāju un izmantotāju izpratnes pilnveidošanu par meža reproduktīvā materiāla kontroles sistēmas nepieciešamību, kā arī meža īpašnieku un apsaimniekotāju izpratnes par ģenētisko resursu mežaudžu apsaimniekošanas principu ieviešanu.

Tiks turpinātas iepriekšējos gados uzsāktās profesionālās apmācības, sagatavota mācību programma 2009./2010. mācību gadam mežniecību darbiniekiem.

Tiks turpināts darbs pie Kvalitātes vadības sistēmas uzturēšanas un pilnveidošanas. Tiks aktualizēti kvalitātes vadības sistēmas dokumenti un veikti auditi. Turpinās darbu pie Meža pētīšanas stacijas Meža sēklu kontroles laboratorijas akreditācijas procesa, kuru ir paredzēts pabeigt līdz 2009.gada beigām.

Veicināt turpmāku attīstību meža īpašnieku un sabiedrības informēšanas un apmācības sistēmai, t.sk. nodrošināt plašas informācijas pieejamību meža īpašniekiem par Eiropas Savienības struktūrfondu atbalsta finansējuma pieejamību Latvijas Lauku attīstības programmas ietvaros. Veicināt meža īpašnieku pieteikšanos uz Latvijas Lauku attīstības programmas atbalsta pasākumiem sniedzot konsultācijas un saistītos pakalpojumus. Veicināt pakalpojumu apjoma pieprasījuma pieaugumu no privāto meža īpašnieku puses, pilnveidot jau esošo pakalpojumu sniegšanu, attīstīt un ieviest jaunus pakalpojumus:

- ✓ Latvijas Lauku attīstības programmas pasākuma “Arodapmācības un informācijas pasākumi” realizācija;
- ✓ mednieku un medību vadītāju kandidātu apmācība;
- ✓ meža īpašuma kompleksa apsaimniekošana;
- ✓ meža inventarizācija.

Turpināt apmācību centru „Pakalnieši” un „Mežtekas” pilnveidošanu.

Veicināt Konsultāciju pakalpojumu centra iesaistīšanos Valsts Lauku tīkla aktivitātēs, to realizācijā.

6.2. STARPTAUTISKIE PROJEKTI UN EIROPAS SAVIENĪBAS ATBALSTS

Lai nodrošinātu vienveidīgu un normatīvo aktu prasībām atbilstošu pakalpojumu sniegšanu klientiem, Dienestā tiek ieviesta un pilnveidota kvalitātes vadības sistēma, kuru ir paredzēts pakāpeniski akreditēt. Pārskata periodā Dienests ir iesniedzis projektu Sabiedrības integrācijas fondam ESF līdzfinansētajā aktivitātē „Kvalitātes vadības sistēmas izveide un ieviešana”.

Dienests 2009. gadā plāno uzsākt sadarbību, Eiropas teritoriālās sadarbības 2007.-2013. aktivitātes ietvaros, Igaunijas – Latvijas programmā, projektā „Neapzinātās kultūras mantojuma vērtības kopējā dabas un kultūras telpā” („Unknown cultural heritage values in common natural and cultural space”), kura mērķis ir veicināt Igaunijas un Latvijas pierobežu reģionu ilgtspējīgu attīstību, panākot saskaņotu pieeju ekonomiskai, sociālai un vides attīstībai, iesaistot vietējos iedzīvotājus un kopienas. Finansējums tiks saņemts no Eiropas reģionālās attīstības fonda.

Plānots organizēt semināru Baltijas meža aizsardzības speciālistiem, iesaistot Dienesta virsmežniecību inženierus meža aizsardzības jautājumos, akciju sabiedrības „Latvijas valsts meži” meža aizsardzības speciālistus, Latvijas Valsts mežzinātnes institūta "Silava" pārstāvjus.

PIELIKUMS

MEŽA RESURSU RAKSTUROJUMS

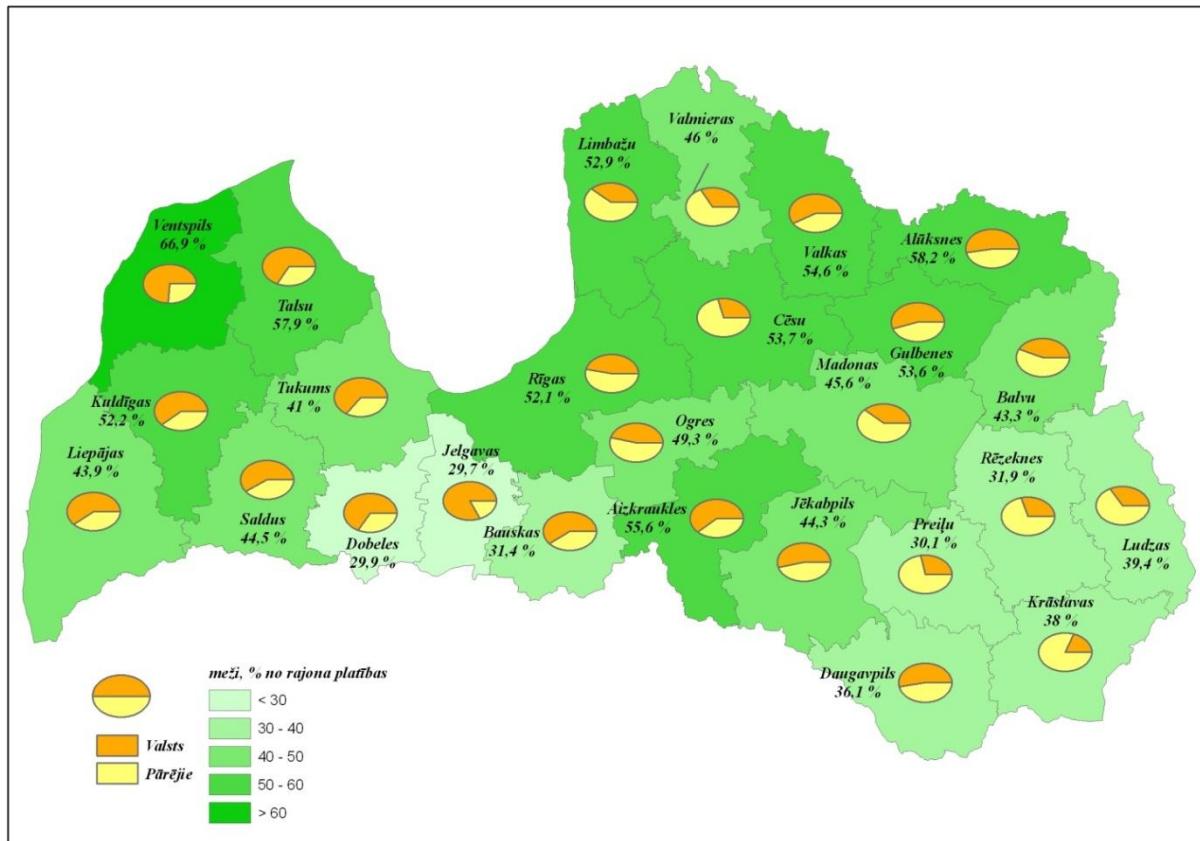

Meži Latvijā aizņem 2,96 tūkst. ha lielu platību. Salīdzinājumā ar citām Eiropas valstīm, Latvija pieskaitāma pie mežiem bagātām valstīm, jo Eiropā meži vidēji aizņem 33% no sauszemes teritorijas. Valsts apsaimniekošanā atrodas 1,49 tūkst. ha (50,4%) meža, savukārt, pārējie meži sastāda 1,47 tūkst. ha (49,6%).

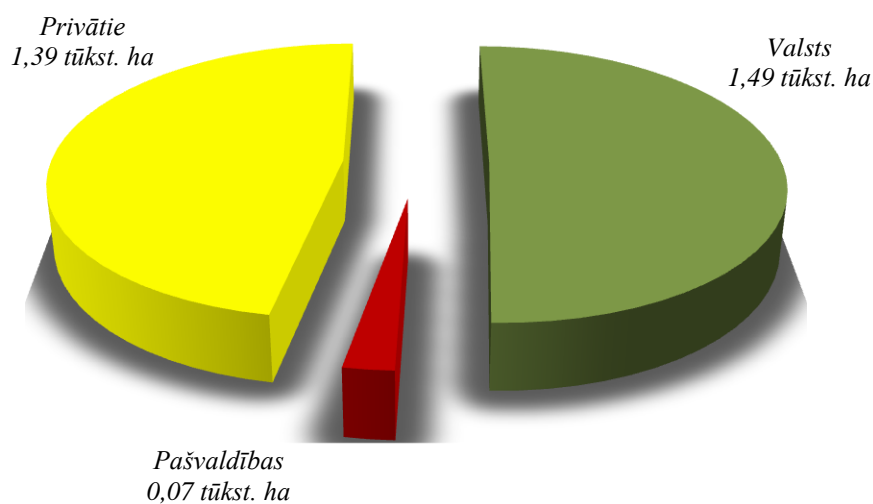
Latvijas teritorija ir 6,46 tūkst. ha liela. Pēc Dienesta datiem, kas apkopoti Meža valsts reģistrā (t.i. inventarizētās platības, kas tiek pakļautas saimnieciskajai darbībai un kuru regulē Meža likums) mežainums ir 50,2. Salīdzinot ar 1923.gadu, kad mežainums Latvijā bija 23%, 2008.gadā tas ir dubultojies un sasniedzis 50,2 %. Meža platību pieaugums prognozējams arī turpmāk, jo turpinās lauksaimniecībā neizmantoto zemju dabiskā aizaugšana, kā arī to mākslīga apmežošana.

Latvijas mežus pārsvarā veido skuju koki, tomēr ievērojamu daļu aizņem arī pārējās sugas. Latvijā visvairāk veido audzes, kurās valdošā koku suga – priede un egle. Skuju koku audzes ir 55% no visu audžu platībām, bērzu audzes – 30%, baltalkšņu - 7% un apšu - 4%.

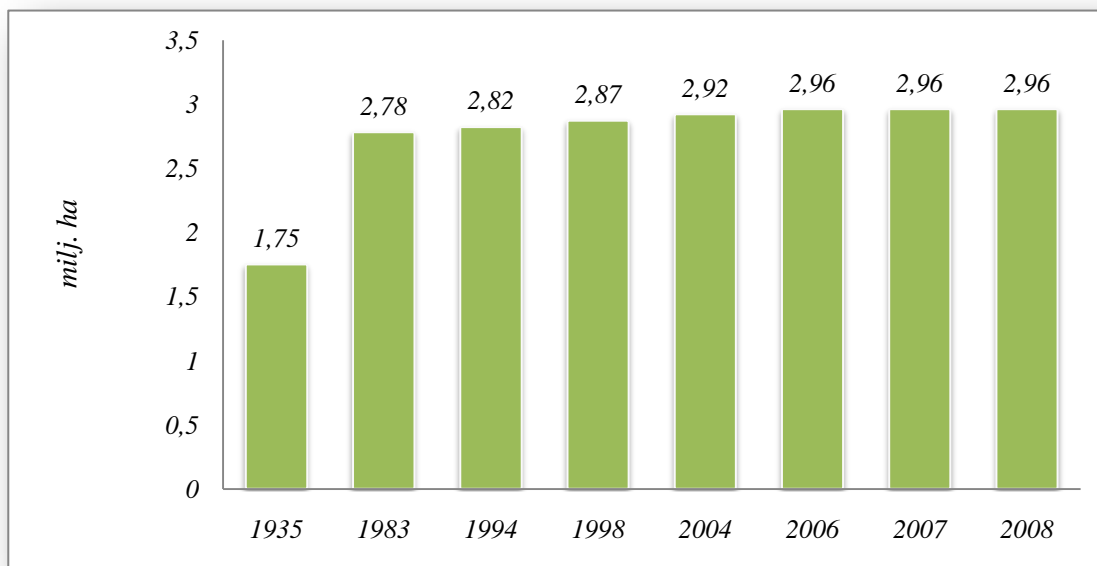
Kokiem augot, katru gadu veidojas koksnes pieaugums, kas pēc pašreizējiem aprēķiniem ir 16,5 miljoni m³ gadā. Katru gadu zināms daudzums koksnes tiek nocirsts, veicot izaugušās koksnes ražas ievākšanu galvenajā cirtē, kā arī cērtot kokus kopšanas un sanitārajās cirtēs paliekošās mežaudzes stāvokļa uzlabošanai.

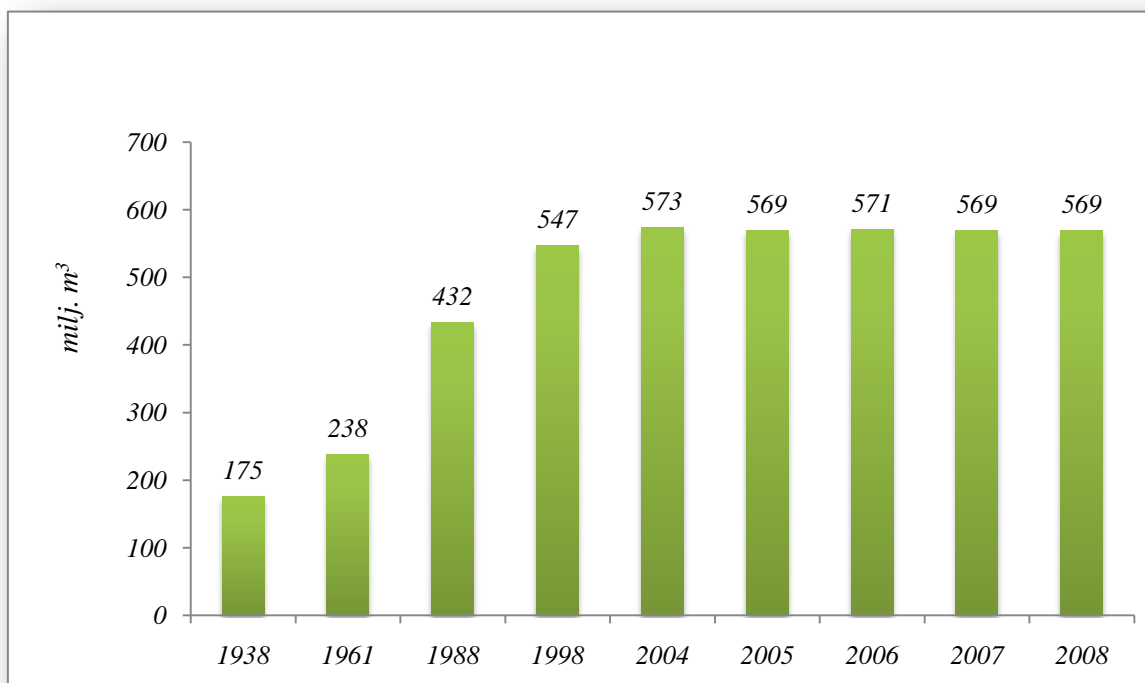
29.attēls. Mežu īpatsvars attiecībā pret rajonu platību un privāto un valsts mežu īpatsvars rajonā 31.12.2008., %

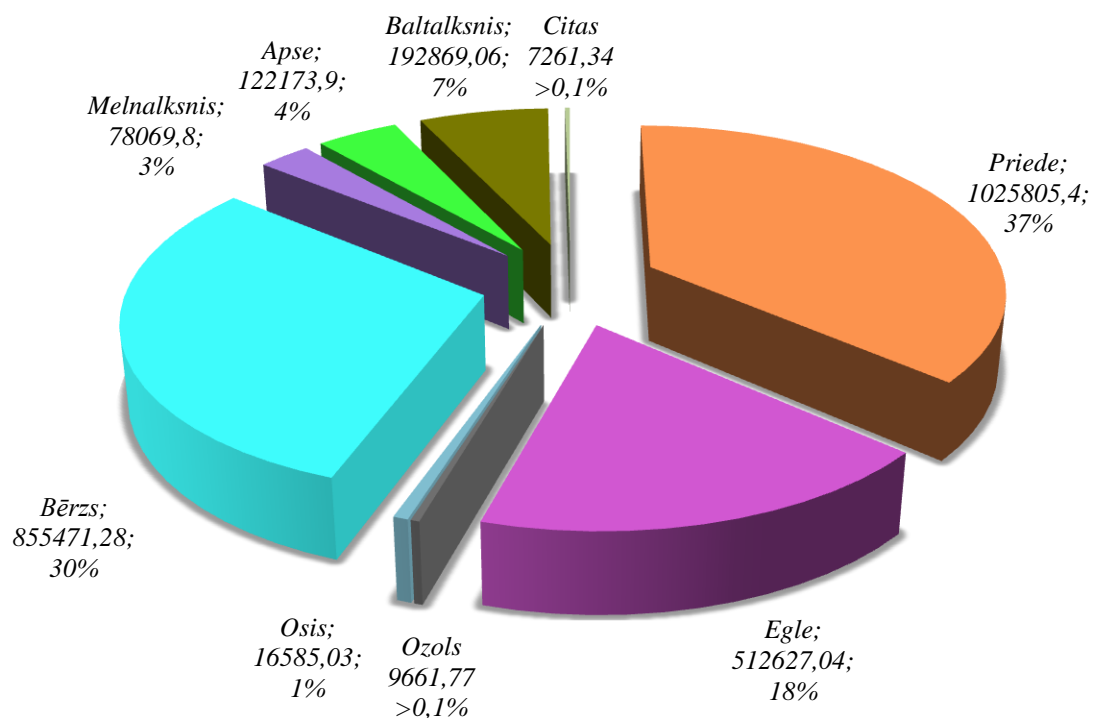
30.attēls. Meža sadalījums pa īpašuma veidiem 2008.gadā, tūkst. ha

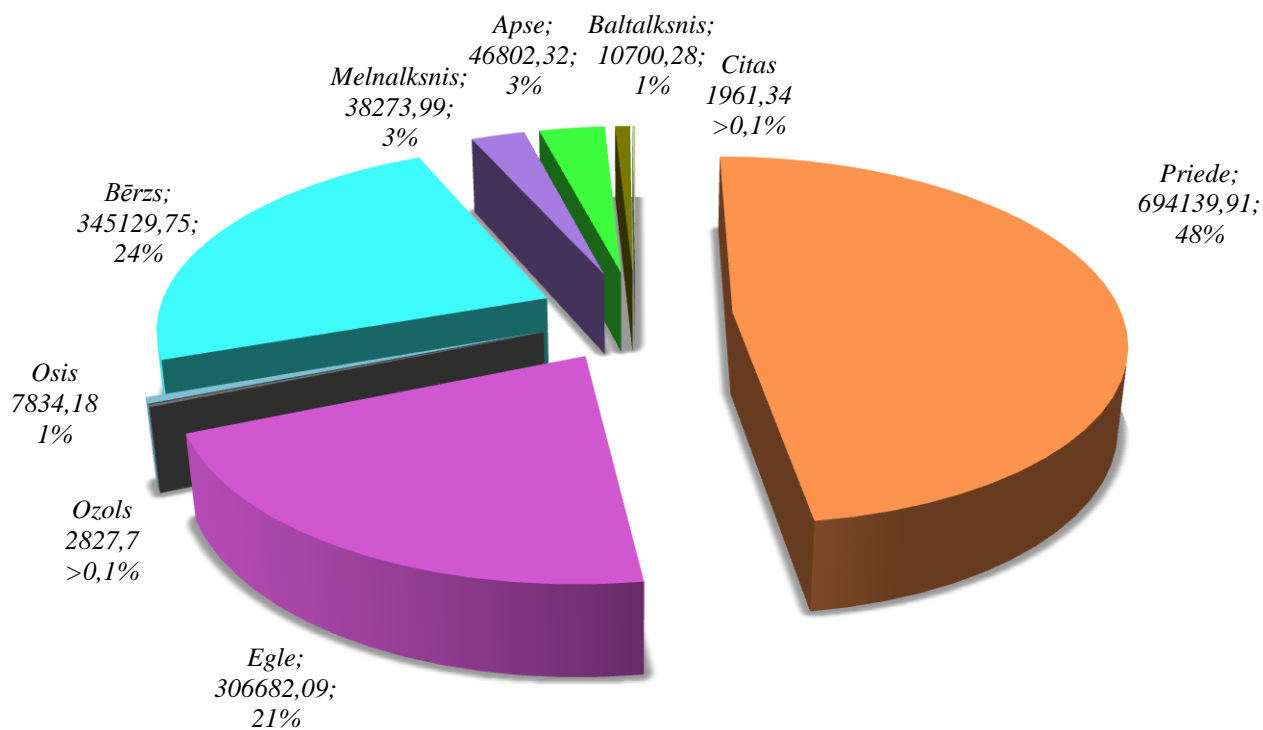
31.attēls. Meža platību izmaiņu dinamika, milj. ha

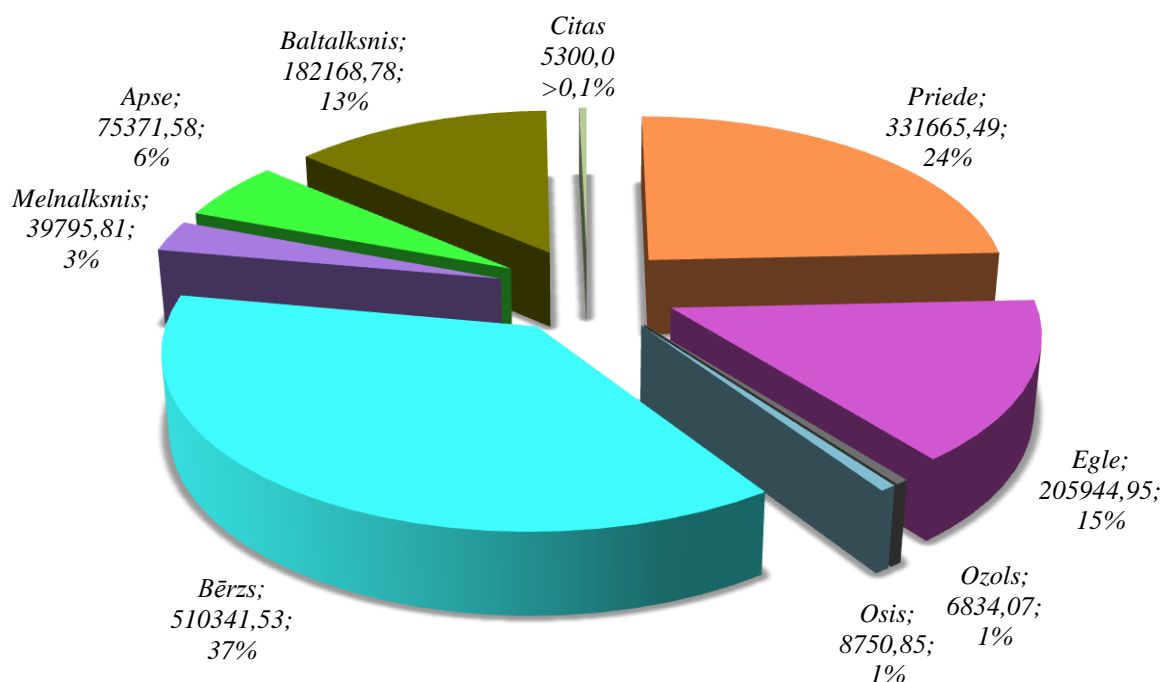
32.attēls. Koksnes kopkrājas izmaiņas, milj. m³

33.attēls. Valdošo koku sugu īpatsvara sadalījums Latvijas mežos, ha un %

34.attēls. Valdošo koku sugu īpatsvara sadalījums valsts mežos, ha un %

35.attēls. Valdošo koku sugu īpatsvara sadalījums privātajos mežos, ha un %

5.tabula

Aizsargājamo teritoriju mežu platības 2008.gada 31.decembrī, tūkst. ha

Aizsargājamās teritorijas veids	Platība, pavisam	tai skaitā:	
		valsts	pārējie
Dabas rezervāti	9,1	8,3	0,8
<i>tai skaitā:</i>			
<i>stingrā režīma zona</i>	2,8	2,8	0
<i>regulējamā režīma zona</i>	5,5	5,4	0,1
Nacionālo parku meži	101,3	50,9	50,4
<i>tai skaitā:</i>			
<i>dabas rezervātu zona</i>	6,5	6,5	0
<i>dabas liegumu zona</i>	36,0	23,8	12,2
<i>ainavu aizsardzības zona</i>	31,0	16,3	14,7
<i>kultūrvēsturiskā zona</i>	1,0	0,2	0,8
<i>neitrālā un dabas parka zona</i>	26,7	4,0	22,7
Dabas liegumu meži	90,5	75,0	15,5

<i>Aizsargājamās teritorijas veids</i>	<i>Platība, pavisam</i>	<i>tai skaitā:</i>	
		<i>valsts</i>	<i>pārējie</i>
Ziemeļvidzemes biosfēras rezervāta lieguma zonas meži	2,9	2,4	0,5
Dabas parku meži	62,1	31,3	30,8
Aizsargājamo ainavu apvidu meži	74,8	30,8	44,0
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča krasta kāpu aizsargjoslu meži	8,5	5,5	3,0
Baltijas jūras un Rīgas jūras līča ierobežotas saimnieciskās darbības joslu meži	67,3	45,9	21,4
Aizsargjoslu meži ap pilsētām	25,7	10,0	15,7
Īpaši aizsargājami meža iecirkņi	17,7	15,0	2,7

Plašāka informācija par meža resursu raksturojumu pieejama Dienesta sagatavotajā informatīvajā materiālā CD formātā **Meža statistika 2009**.

VALSTS MEŽA DIENESTS

13.janvāra ielā 15, Rīgā, LV-1932
tel. 67226600, fakss 67211176
e-pasts: vmd@vmd.gov.lv
www.vmd.gov.lv

Uzticības tālrunis 67221322